

Dr. Heleni Meden Vrtovec je Dušan Semolič prejšnji četrtak izročil listino o nakazilu dveh milijonov tolarjev Ginekološki kliniki v Ljubljani za nakup morselatorja. Gre za medicinski instrument, ki bo doktorjem te klinike omogočil endoskopske operacije (odstranjevanje tkiva brez skalpela). Denar za ta instrument so poleg sveta ZSSS darovale območne organizacije, sindikati dejavnosti in Delavska hranilnica. Udeleženci klepeta ob izročitvi čeka so med drugim izrazili željo, da morselatorja ne bi bilo treba velikokrat uporabljati. Vse kaže, da bodo solidarnostne akcije ZSSS postale stalnica njenega dela.

Stavke in stečajni na tekočem traku

Delavci delniške družbe Mizarstva Ljutomer so minuli teden šest dni stavkali. Delodajalec jim dolguje štiri plače in regres za letni dopust (dobili so samo 15.000 tolarjev). Dokler jim je delodajalec še izplačeval plače, so bile za 10 odstotkov nižje od določenih v kolektivni pogodbi. Stavkajoči so zahtevali takojšnje izplačilo dveh plač in regresa, vendar delodajalec njihovih zahtev ni uresničil. Nadzorni odbor delniške družbe je upravi podjetja naročil, naj do 10. februarja pripravi predlog sanacije, sicer bo morala delniška družba v stečaj.

Marjan Rakuša, predsednik sindikata v Mizarstvu Ljutomer

Jožica Kociper, članica pogajalske skupine Valido Ptuj

Marjeta Verovnik, delavka TIO Otiški Vrh

nom ZSSS iz Mizarstva izročili po 10.000 tolarjev sindikalne pomoči.

Na začetku tedna so delavke in delavci podjetij **Labod Delta Konfekcija** in **Valido**, ki sta v stoo odstotni lasti Laboda iz Novega mesta, dve uri opozorilno stavkali. Delavke in delavci so zahtevali višje plače in izplačilo lanskega regresa za letni dopust. Tako vodstvo Laboda Delte kot Valida se s stavkajočimi ni bilo pripravljeno niti pogajati.

Plače v podjetju Labod Delta Konfekcija, v katerem je zaposlenih okoli 400 delavcev, zaostajajo za plačami po kolektivni pogodbi tudi do 30 odstotkov. Veliko delavcev prejema nižjo plačo, kot določa zakon o minimalni plači. Lani so delavci dobili samo 45.000

tolarjev regresa, od tega več kot polovico v bonih.

V invalidskem podjetju Valido, kjer je zaposlenih 110 delavk in delavcev, plače zaostajajo za kolektivno pogodbo do 32 odstotkov. Tudi v tem podjetju mnogo delavcev dobi nižjo plačo od minimalne. Lani so zaposleni prejeli okoli 65.000 tolarjev regresa.

Delavke in delavci v obeh podjetjih terjajo spoštovanje pravic, ki jih delavcem dajejo zakoni in kolektivne pogodbe, ter odstop vodstva podjetij. Če njihovih zahtev delodajalec ne bo izpolnil, bodo prisiljeni uporabiti najradikalnejšo obliko sindikalnega pritiska - stavko do izpolnitve zahtev. Kot nam je povedal Boris Franjkovič, sekretar ZSSS ptujskega območja, lahko prihodnji teden pride do podobnih dogajanj kot pred leti, ko so delavci odstranili bivšega direktorja.

Delavke **Tekstilne industrije Otiški Vrh** pa so v petek prejele novembrsko plačo. Za ta četrtak je sklicana skupščina podjetja, ki bo morala odločiti o prihodnosti te zadnje tekstilne tovarne na Koroškem. V igri je stečaj krovnega podjetja in nadaljevanje proizvodnje v obeh hčerinskih podjetjih, ki naj bi prevzeli tudi večino zaposlenih. Kot je v prejšnji številki našega časopisa povedala Marjeta Verovnik, so delavci izgubili upanje, da bo v TIO kdaj boljše.

Na predlog stavkovnega odbora, ki ga vodi **Marjan Rakuša**, so zaposleni stavko prekinili. Če vodstvo podjetja do 11. februarja ne bo ponudilo realnega sanacijskega programa ali oblikovalo predloga za stečaj Mizarstva, bodo delavci stavko nadaljevali. Sicer pa stroji še vedno stojijo, saj so zaradi neplačevanja računov Mizarstvu Ljutomer odklopili elektriko, podjetje pa tudi nima dovolj dela.

Ker so mnogi delavci v veliki socialni stiski, so predstavniki sindikata lesarjev Danilo Vedlin, Marjan Ferčec in Marko Milič 68 čla-

Jubilejna nagrada je osebni prejemek delavca, ki je kot pravica delavca določen s kolektivno pogodbo. Delavec je do jubilejne nagrade upravičen, ko izpolni pogoje, ki ga kolektivna pogodba določa za pridobitev jubilejne nagrade. Splošna in panožne kolektivne pogodbe, pa tudi velika večina podjetniških kolektivnih pogodb oz. splošnih aktov podjetij določa, da, delavec prejme jubilejno nagrado, ko izpolni 10, 20 oziroma 30 let dela.

Do sklenitve nove splošne kolektivne pogodbe za gospodarske dejavnosti v juniju 1997 (Ur.l. RS št. 40/97) so bile jubilejne nagrade določene za 10, 20 oz. 30 let skupne delovne dobe, ne glede na to ali je delavec ta čas zaposlen pri enem ali več delodajalcih. Jubilejne nagrade za skupno delovno dobo so se uveljavile v obdobju združenega dela in družbene lastnine. V tem obdobju so bile nagrade za delovne jubileje v podjetju označene celo kot škodljiva podjetniška miselnost.

Delavcem pripadajo jubilejne nagrade, ki so zanje ugodnejše

Piše: Gregor Miklič

Ker so se lastninski odnosi v zadnjih nekaj letih temeljito spremenili, ne samo zaradi lastninjenja družbenega premoženja in denacionalizacije, ampak tudi zaradi številnih novih družb, ki so jih ustanovili posamezniki, in samostojnih podjetnikov, je nova splošna kolektivna pogodba za gospodarske dejavnosti uveljavila jubilejne nagrade za delovne jubileje, dosežene pri istem delodajalcu.

51. člen splošne kolektivne pogodbe določa, da delavcu pripada jubilejna nagrada za 10, 20 oziroma 30 let delovne dobe pri zadnjem delodajalcu. Zadnji delodajalec je tisti, pri katerem delavec izpolni ta pogoj in ki tudi izplača jubilejno nagrado v roku enega meseca po izpolnitvi pogoja za jubilejno nagrado. V 2. točki 42. člena splošne kolektivne pogodbe za gospodarske dejavnosti pa je določeno, da se za delovno dobo pri zadnjem delodajalcu šteje tudi delovna doba pri delodajalcih, ki so pravni predniki zadnjega delodajalca in pri delodajalcih, ki so kapitalsko povezani z večinskim deležem. Če je bil naprimer delavec zaposlen v TOZD-u oziroma v DO, iz katere je nastalo družbeno podjetje, ki se je potem preoblikovalo v delniško družbo, se za delovno dobo pri zadnjem delodajalcu šteje de-

lovna doba, ki jo je ta delavec dosegel skupaj v TOZD-u oziroma DO, v družbenem podjetju in delniški družbi. Drug primer, ki ga kolektivna pogodba predvideva pa je naslednji: delavcu, ki je bil iz ene družbe razporejen v drugo družbo, ki je v večinski lasti družbe, v kateri je prej delal, se šteje za delovno dobo pri zadnjem delodajalcu delovna doba tako v prejšnji družbi in njenih prednikih kot v novi družbi.

Problem pri jubilejnih nagradah pa predstavlja medsebojna neuskkljenost kolektivnih pogodb. Praktično vse panožne in podjetniške kolektivne pogodbe so določale, da delavcu pripadajo jubilejne nagrade za skupno delovno dobo. Kako ravnati v takih primerih, kakšna so pravila.

1. Za delavca vedno veljajo določbe tiste kolektivne pogodbe, ki so za delavca ugodnejše. Skupna delovna doba je ugodnejša za delavca kot je delovna doba pri zadnjem delodajalcu. Zato se za jubilejne

nagrade uporabljajo določbe panožnih in podjetniških kolektivnih pogodb (in splošnih aktov), če je v njih določeno, da delavcu pripada jubilejna nagrada za 10, 20 oziroma 30 let skupne delovne dobe. Te določbe panožnih in podjetniških kolektivnih pogodb (in splošnih aktov) veljajo vse do njihove uskladitve z določbami splošne kolektivne pogodbe. Če bi bila podjetniška kolektivna pogodba (oz. splošni akt) usklajena s splošno kolektivno pogodbo pred uskladitvijo panožne pogodbe, bi veljala za delavca določba panožne kolektivne pogodbe, ki je za delavce ugodnejša.

2. Določbe splošne kolektivne pogodbe o jubilejnih nagradah se neposredno uporabljajo pri tistih delodajalcih, ki nimajo sklenjenih panožnih ali podjetniških kolektivnih pogodb ali so te prenehale veljati in ki nimajo te pravice urejene v splošnih aktih (ali sploh nimajo splošnih aktov). Če se panožne oziroma podjetniške kolektivne pogodbe (in splošni akti) sklicujejo na določbe splošne kolektivne pogodbe o jubilejnih nagradah, se v takem primeru vedno uporabljajo določbe splošne kolektivne pogodbe, ki so veljale v času sklenitve panožne oz. podjetniške kolektivne pogodbe (oziroma sprejema splošnega akta) sklicuje

na določbe panožne kolektivne pogodbe o jubilejnih nagradah.

3. Delavcu pripada jubilejna nagrada, ki je veljala v trenutku, ko je delavec izpolnil delavni jubilej. Če je delavec izpolnil enega izmed pogojev za jubilejno nagrado, ki so veljale določbe o jubilejnih nagradah za skupno delovno dobo, prejme jubilejno nagrado za skupno delovno dobo, ne glede na to, kdaj je ta nagrada izplačana.

4. Delavcu pri istem (zadnjem) delodajalcu pripada jubilejna nagrada za isti jubilej samo enkrat. Če je delavec pri zadnjem delodajalcu (in njegovih pravnih prednikih) že prejel n.pr. jubilejno nagrado za 10 let skupne delovne dobe, ne more več dobiti pri istem delodajalcu jubilejno nagrado za 10 let delovne dobe pri zadnjem delodajalcu. Delavec je jubilejno nagrado za 10 let delovne dobe že prejel, le pogoj (delovna doba) je bil drugačen. Če pa je delavec pri prejšnjem delodajalcu dobil jubilejno nagrado za 10 let skupne delovne dobe, pri novem delodajalcu lahko dobi nagrado za 10 let delovne dobe pri zadnjem delodajalcu. Velja namreč pravilo, da za isti jubilej pri istem delodajalcu ni mogoče biti dvakrat nagrajen.

Sedanja premalo natančna ureditev pa omogoča tudi, da n.pr. delavec, ki je leta 1996 prejel jubilejno nagrado za 20 let skupne delovne dobe, v letošnjem letu pri istem delodajalcu prejme jubilejno nagrado za 10 let delovne dobe pri zadnjem delodajalcu, če dopolni pogoj 10 let delovne dobe pri zadnjem delodajalcu.

5. Pravilo, da se uporabi določba kolektivne pogodbe, ki je za delavca najugodnejša, pa je treba upoštevati tudi pri višini zneska jubilejne nagrade. Praviloma je nova višina jubilejne nagrade za 10, 20 oz. 30 let delovne dobe, določena z novo splošno kolektivno pogodbo, ugodnejša za delavca. Velika večina kolektivnih pogodb ima kot osnovo za določitev višine jubilejnih nagrad določeno povprečno neto plačilo v gospodarstvu RS za pretekli tri mesece (tega podatka ni več), medtem ko pa splošna kolektivna pogodba določa izhodiščno plačo za I. tarifni razred za osnovo za določitev višine jubilejne nagrade. Zneski jubilejnih nagrad po novi splošni kolektivni pogodbi so zaradi nove osnove precej višji kot so bili po določbah starih kolektivnih pogodb. Zato se za določitev višine zneska jubilejnih nagrad upoštevajo določbe nove splošne kolektivne pogodbe za gospodarske dejavnosti.

Če delodajalci pri izvajanju določb panožnih pogodb (in splošnih aktov) o jubilejnih nagradah drugače ravnajo, kršijo pravice delavcev, ki jih imajo v zvezi z jubilejnimi nagradami.

Oddaljevanje, ne približevanje Evropi!

Združenje svetov delavcev zavrnilo predlog Gospodarske zbornice za zmanjšanje pravic soupravljalcev v zakonu o soupravljanju

Gospodarska zbornica je konec lanskega novembra poslala vladi prek ministrstva za delo, družino in socialne zadeve predlog za spremembo zakona o sodelovanju delavcev v upravljanju podjetij, željo, da bi ga vlada sprejela in kot svojega predložila državnemu zboru v sprejem. Od takrat se krepijo ugovori zagovornikov razvoja soupravljanja in zakona v sedanjih podobah. Na razširjenem strokovnem posvetu ta torek (udeležili so se ga tudi nekateri strokovnjaki ter predstavniki ZSSS, Sveta kranjskih sindikatov in Konfederacije 90) je zbornični predlog zavrnilo tudi združenje svetov delavcev slovenskih podjetij, češ da je nestrokovno, neevropsko naravnano, naprejen zoper soupravljanje in prezgoden glede na obseg izkušenj pri uresničevanju zakona. Nasprotno, zakon je eden boljših tovrstnih evropskih zakonov! Združenje priporoča ministrstvu za delo, naj se upira prezgodnjim poskusom spreminjanja zakona (zlasti pa takim, kot je sedanjih zbornični). Združenje svetov delavcev poziva parlamentarne stranke, naj se uprejo lobiranju v prid hitrega sprejema predlaganih sprememb zakona. Pod vprašaj pa je postavilo status Gospodarske zbornice kot predstavnika delodajalcev: zbornica naj bi bila le strokovno združenje, delodajalce pa naj zastopajo njihova prava združenja.

Irena Pečan, predstavnica ministrstva za delo, je na posvetu priložila nekaj olja na razburkano vodo, je z izjavo, da ministrstvo za delo še ni ocenilo zborničnega predloga in da bo poslušalo obe strani, ko bo prišlo do posegov v zakon. Menila pa je tudi, da je nekaj razlogov za poseg v zakon. Gre za varovanje pravic delavskih predstavnikov in kandidatov za predstavnike, ki naj bi jih zaščitil zakon o soupravljanju, in za harmonizacijo našega zakona z direktivo Evropske unije o ustanavljanju Evropskega sveta delavcev, ki se nanaša na multinacionalke. Naš zakon je v tem pogledu pomanjkljiv. Spremembe pa je potrebno tudi sedanje določilo v zakonu o soupravljanju, da naj bo v nadzornih svetih velikih podjetij najmanj polovica predstavnikov zaposlenih. Nikakor pa spreminjanje zakona o soupravljanju ne bo teklo po hitrem postopku in vlada ne bo poslušala samo ene strani.

Pomirljive besede predstavnice ministrstva za delo so sodelujoči sprejeli naklonjeno, predlog Gospodarske zbornice pa so dobesedno vrstico za vrstico zavrnili. Niti utemeljena pripomba Pečanove, da je treba spremeniti nesmiselno določilo o najmanj polovici delavskih predstavnikov v nadzornih svetih,

Irena Pečan, ministrstvo za delo, dom in socialne zadeve: Zakon o soupravljanju bo treba v nekaterih točkah spremeniti. Zborničnih predlogov ministrstvo še ni ocenilo. Hitrega postopka za sprejem zakona pa ne bo in v pripravi sprememb bodo vse strani imele pravico do besede.

jih ni odvrnila od prepričanja, da zakona zdaj ni treba v ničemer spreminjati. Kajti ta vsebinska napaka v zakonu v praksi ne zmanjšuje uporabnosti zakona. Ni namreč gospodarske organizacije z več kot 1000 zaposlenimi, na katero se zakonsko določilo nanaša, ki bi ga uporabila. Njegovo uresničevanje

je učinkovito in v celoti preprečila Agencija za privatizacijo, ki ni dajala soglasij k statutom podjetij, ki bi vsebovali takšno določilo.

Združenje svetov delavcev slovenskih podjetij je na posvetu ocenilo, da je slovenski zakon o soupravljanju vsebinsko dober in da sodi med najsodobnejše tovrstne zakone v svetu. Poseganje vanj, kakršno predlaga Gospodarska zbornica, gre za zmanjševanje veljavnih pravic zaposlenih do sodelovanja pri upravljanju podjetij (o njih

Mato Gostiša, Studio participatis: Gospodarska zbornica ponuja pod krinko harmonizacije našega zakona z evropsko zakonodajo in prakso izrazito neevropsko naravnane rešitve. To je, najmileje rečeno, norčevanje iz Slovenske javnosti!

Vojko Čujovič, Svet kranjskih sindikatov: Pri uresničevanju slovenskega zakona o soupravljanju prihaja do težav. Napisan je bil namreč v veri, da sta oba partnerja voljna sodelovati, izkazalo pa se je, da ni povsod tako.

smo podrobno pisali v prejšnjih številkah DE), bi povzročilo dolgoročno in težko popravljivo škodo uveljavljanju sodobnih trendov v teoriji in praksi menedžmenta. Sistem soupravljanja in razvijanje drugih vrst organizacijske participacije zaposlenih, kot so profit sharing in notranje lastništvo zaposlenih, je le konkretna oblika sodobnega, participativnega menedžmenta. Ugotovili so, da zakon o soupravljanju v celoti ustreza evropskim merilom in zato harmonizacija z evropski-

mi predpisi, kot jo predlaga zbornica, ni potrebna. Takšni predlogi (zahteve po zmanjšanju pravic zaposlenih pri soupravljanju) so strokovno nevzdržni in v več elementih v nasprotju z direktivo Evropske unije, ki skuša poenotiti denimo število predstavnikov zaposlenih v nadzornih svetih družb v vseh članicah Unije.

Harmonizacija z Evropo na način Gospodarske zbornice bi Slovenijo, ki se pripravlja za vstop v Evropsko unijo, nedvomno osmešila. Pri tem je kajpak skoraj odveč dodajati, da v Evropski uniji še zdaleč ni enotnih rešitev soupravljanja, in sklicevanje zbornice na evropsko prakso je torej le cenen in zavajajoča demagogija. Povrh vsega v Uniji ugotavljajo, da so pravice do soupravljanja v nekaterih državah članicah premajhne in jih bo treba povečati!

Poleg tega je čas za spreminjanje zakona neprimeren, saj se še ni nabralo dovolj izkušenj o njegovih učinkih. Zdajšnje strokovne analize so bile prezgodnje in soupravljanja niso zajele interdisciplinarno, torej so pomanjkljive. Zakon bi bilo treba pustiti pri miru vsaj še en mandat svetov delavcev, se pravi štiri leta, so menili udeleženci posveta, da bi nove zakonske rešitve krojila predvsem stroka in praksa, ne pa interesi kake družbeno močnejše skupine. Lastninjenje je bilo namreč komaj končano, v mnogih podjetjih še niso izvolili niti prvega sveta delavcev. Zato je sklicevanje na praktične izkušnje strokovno neresno dejanje.

V Sloveniji družbena klima za zdaj še ni naklonjena višje razvitem sistemom sodelovanja zaposlenih v soupravljanju. Zato bi sedanja protisoupravljalška evforija lako pometla z mnogimi dobrimi rešitvami v zakonu. Takšno napako pa bi bilo težko popraviti.

Udeleženci posveta so torej vladi prek ministrstva za delo sporočili svoje razloge za nestrinjanje z zborničnim predlogom. Vendar niso povsem prepričani, ali bodo njihovi razlogi zadostovali. Zato so pripravili svoje predloge za spremembe zakona o soupravljanju, ki pa naj bi, nasprotno od predloga Gospodarske zbornice, zakon izboljšal, saj bodo v njem zajete izkušnje članic združenja svetov delavcev. O njih pa več prihodnjič.

Tiskovna konferenca Sindikata delavcev Zavoda za gozdove Slovenije (SDGZS)

Kot je uvodoma povedal Marjan Ferčec, sekretar Sindikata gozdarjev Slovenije, so tiskovno konferenco sklicali zato, ker resorsko ministrstvo gozdarjem obljublja možnosti za kakovostno strokovno delo, vendar očitno s figo v žepu, saj ostaja le pri obljubah. Ker so od ustanovitve Zavoda za gozdove Slovenije minila že štiri leta, gozdarje potrpljenje mineva. Zavodu za gozdove Slovenije (ZGS) je Vlada RS zagotovila le minimalne pogoje za delo. Če ministrstvo obljub ne bo izpolnilo, bodo gozdarji kmalu začeli belo stavko.

Gozd pokriva več kot polovico prostora Republike Slovenije, po gozdnatosti smo v vrhu držav. Gozd velja za izredno koristen in občutljiv prostor. Zaradi ekoloških in javnih funkcij gozda, ki jih je potrebno ohranjati kljub ekonomskim interesom, je o pomenu tega prostora za slovenski prostor in državo odveč govoriti. Interes Slovenije na tem področju je jasno izražen s podpisom konvencije o biološki raznovrstnosti (Rio de Janeiro), helsinške resolucije št. 2, alpske in nekaterih drugih mednarodnih konvencij.

Zaradi ohranitve in krepitve funkcij gozda je delo gozdarjev zelo zahtevno in kompleksno, posebej še, ker je 80 odstotkov vsega gozda v zasebni lasti. Problem je tudi velika razdrobljenost gozdne posesti (300.000 lastnikov – povprečna velikost gozdne posesti je 0,8 hektarja) in pestrost lastninskih interesov. Prav zaradi tega je Državni zbor RS sprejel program razvoja gozdov, v katerem je vloga države natančno opredeljena.

Javna gozdarska služba (JGS) ima

Ker ministrstvo za kmetijstvo in gozdarstvo gozdarjem le obljublja, ti izgubljajo potrpljenje

Na tiskovni konferenci je največ povedal Marjan Ferčec, sekretar sindikata gozdarjev (drugi z desne).

velik pomen in veliko odgovornost. Sindikat gozdarjev zahteva ureditev potrebnih pogojev za normalno delovanje JGS.

Na vsa opozorila dobi sindikat enak odgovor – ni denarja. V sindikatu mislijo, da ni problem v denarju, ampak v zavesti in razumu. Če država

bo. Stroka mora ohraniti svojo samostojnost, sicer bodo ekonomski interesi lastnikov prevladali nad javnimi. Zgodba o volku in ovci se lahko ponovi menijo v sindikatu.

O vsem tem so poleg Marjana Ferčca govorili predsednik SDGZS Igor Lampe in njegovi kolegi. Povedali so tudi, da so jim na ministrstvu že okotroba obljubili pogajanja o kolektivni pogodbi dejavnosti. Zdaj so izvedeli, da bo njihov partner svet ZGS v katerem pa zaradi slabe zakonodaje zaposleni ne smejo imeti predstavnik. Pravidnik o plačah sicer imajo, vendar so jim rekli, da se bo začel izvajati šele takrat, ko bo za izvajanje zagotovljen denar. Najbolj jezni pa so zaradi tega, ker imajo delavci vseh drugih dejavnosti k plačam kar precej dodatkov, plače gozdarjev pa so odvisne le od izobrazbe.

Franček Kavčič

Za boreliozo je zbolela četrtnina gozdarjev

Zaradi nevarnosti poškodb in vremenskih razmer potrebujejo gozdarji zaščitna sredstva, zanje pa ni denarja. Za boreliozo je obolela že več kot četrtnina gozdarjev. Oboleli so praviloma daljši čas v bolnišnici, čeprav gre za poklicno bolezen (ta še ni priznana) prejemale le 80-odstotno nadomestilo.

Gozdarji delajo tudi za delavce, ki jih ni

Država se je zavezala, da bo skrbela za gozdni prostor, toda noče zaposliti niti toliko delavcev, kot določa akt o sistematizaciji, ki ga je sama predlagala in sprejela. Zasedenost delovnih mest je le 90-odstotna. Tudi ob 100-odstotni zasedenosti delovnih mest bi slovenski gozdar še vedno pokrival bistveno več prostora kot evropski.

Za sanacijo ujm gozdarji ne dobijo nič

Sanacija naravnih ujm zahteva ogromno dela, toda pri tem so važne le odškodnine lastnikom, dodatno delo, ki ga morajo opraviti gozdarji, pa ni plačano.

gozdarja in njegovo znanje nujno potrebuje, mu mora zagotoviti tudi možnosti normalnega dela. Pogoji dela v gozdarstvu so bistveno težji in drugačni kot v drugih dejavnostih.

Vse probleme in zahteve je Sindikat delavcev Zavoda za gozdove Slovenije predstavil pristojnemu ministrstvu, kjer so mu obljubili, da se bodo problemi počasi razrešili. Obljubili so tudi, da bo sindikat povabljen k razpravi o delu proračuna za JGS. Žal je ostalo le pri obljubah.

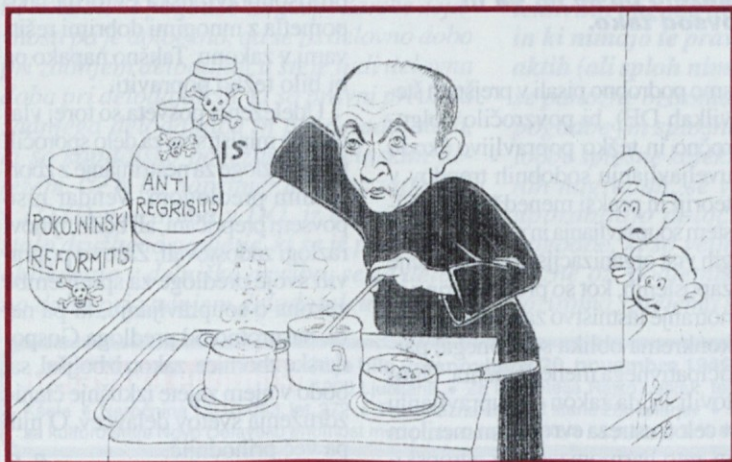
Sindikat podpira ustanovitev kmetijsko-gozdarske zbornice, kot združenja lastnikov. Odločno pa nasprotuje temu, da bi nova zbornica dobila pristojnosti nad javno gozdarsko služ-

Brez dodatkov

Osnovna plača gozdarja je določena kar z zakonom o razmerjih plač, ki gozdarjev sploh ne omenja. Edini kriterij za določitev plače je šolska izobrazba. Za težke pogoje dela torej gozdarji niso plačani.

Avto je gozdarjevo orodje

Zavod za gozdove je še danes brez vseh potrebnih sredstev za delo. Gozdarji so za delo v gozdnih revirjih prisiljeni uporabljati svoje avtomobile. Čeprav so ceste vedno slabše in morajo v revirje tudi pozimi, nadomestila in odškodnine niso urejene. Ker je avto sredstvo za delo, kilometrine ne zadoščajo.

SKEI začenja priprave na kongres

Republiški odbor SKEI je ta torek sprejel odločitve o pripravah na kongres, ki naj bi bil še pred dopusti. Vodstvo sindikata bo po besedah predsednika Alberta Vodovnika še naprej budno spremljalo aktivnosti in politiko delodajalcev, gospodarske zbornice in vlade. V primeru njihovega neustreznega obnašanja bo SKEI uporabil vsa možna sredstva sindikalnega boja. SKEI si bo še naprej prizadeval tudi za združevanje sindikatov, zlasti znotraj ZSSS.

Albert Vodovnik, predsednik SKEI

Republiški odbor SKEI je obravnaval tudi informacijo o položaju v Slovenskih železarnah in Litoostroju. Stališča o reševanju položaja v železarnah ostajajo v veljavi še naprej. Kar zadeva Litoostroj pa bo SKEI zahteval pojasnila od vseh tistih, ki so zagovarjali "slovensko varianto". Ugotavlja namreč, da novi prvi člo-

vek Litoostroja še ni oblikoval vodstvene ekipe, brali so tudi o njegovih namerah odpuščanja delavcev in odprodaje odvečnega premoženja. Novi prvi človek Litoostroja je javnost obvestil tudi o iskanju strateškega partnerja. Ker je ministrstvo za gospodarske dejavnosti vse to že načrtovalo, v SKEI sklepajo, da je "slovenska varian-

ta" le pesek v oči zaposlenih in javnosti. V SKEI so obveščeni tudi o pogovorih, da bi odvečno premoženje Litoostroja pokupili arhitekti, povezani z italijanskimi. Nov poligon za umetniško ustvarjanje Litoostroju ne bo pomagal, menijo v SKEI.

Na dnevnem redu republiškega odbora je bilo tudi mednarodno sodelovanje. Sprejeli so ponudbo sindikata švedskih jeklarjev (ISTC), da se v Lulei seznanijo s sanacijo tamkajšnje jeklarne, ki je v marsičem podobna štorski.

Odzvali se bodo tudi povabilu angleškega jeklarskega sindikata, da bi skupaj z delodajalci preučili izkušnje pri sanaciji njihovega železarstva.

Republiški odbor SKEI po Vodovnikovih besedah od vlade še naprej zahteva odgovor o sanaciji in ponovnem zagonu strojne in elektroindustrije. Če zadovoljivih odgovorov ne bo dobil, bo SKEI nadaljeval priprave na splošno stavko. Zaradi nezadovoljstva z nastajajočo delovnopravno zakonodajo in pokojninsko reformo, se bo SKEI skupaj z drugimi sindikati iz sestave ZSSS pripravljal tudi na množični protestni shod, ki naj bi bil konec marca.

F. K.

Delavci Tro upajo, da bodo dobili dobrega stečajnika

Tovarna rezalnega orodja s Prevalj (Tro) je pred stečajem. Delavci so se s tem že sprijaznili, bojijo se le, da stečajni upravitelj ne bo skrbel za ohranitev delovnih mest, ampak za razprodajo tovarne. Kot nam je povedal predsednik SKEI v Tro Zvonko Topler, zaposleni vedo, da želijo tujci njihovo tovarno odkupiti le po simbolični ceni. Usoda podjetja in delovnih mest naj bi bila znana že v tem tednu. Če bo projekt oblikovanja novega podjetja zaživel, bo velika večina zaposlenih ohranila delo, to pa je tudi cilj SKEI, pravi Topler.

Po Toplerjevih besedah je v Tro zdaj zaposleno še 262 delavcev, torej 60 manj kot v lanski jeseni. Večina tistih, ki so odšli, je dobila delo drugje, 20 pa jih čaka na zavodu za zaposlovanje. Še trideset jih je na začasnem čakanju. Tako vsak dan dela povprečno po 200 delavcev. Dela imajo več kot dovolj, z dokončanjem naročil zdaj zamujajo po dva tedna.

Po Toplerjevem pripovedovanju so bili dovolj zaposleni skozi vse lansko leto. Direktor Milan Podojsteršek je torej Tro vodil uspešno, saj so podjetje bremenile

velike obveznosti. Uspel je odplačati dolg do Metala, znašal je kar 34 milijonov tolarjev.

Nacionalna finančna družba je pripravila scenarij prehoda Troja v novo organiziranost. Po njihovem predlogu bo takoj po stečaju začela delati Nova Tro Orodja, ki jo bo vodil Milan Žvart. Ta družba z omejeno odgovornostjo naj bi za nedoločen čas takoj zaposlila 150 delavcev. Prevzela naj bi tudi vsa naročila sedanjega Troja. Nacionalna finančna družba naj bi po zagotovilih njenega prvega človeka Staneta Valanta v Novi Tro

vložila 70 milijonov startnega kapitala. Novi Tro bi od starega podjetja v stečaju vzel v najem proizvodne prostore in stroje.

Sicer pa so zaposleni kar veliki upniki d. d. Tro. Po Toplerjevih podatkih jim podjetje dolguje dve plači, tri regrese za letni dopust in nekaj razlik od polnih plač. Skupaj bi zaposleni in bivši delavci lahko na račun stečajne mase Troja uveljavljali 180 milijonov tolarjev. Gre torej za kar velik znesek, ki bi lahko močno zmanjšal možnosti za začetek dela Novega Troja, ki naj bi bil sprva le družba z omejeno odgovornostjo.

Po Toplerjevih besedah se bo zgodba o Troju ta teden odvrtila. Sodišče bo o stečaju moralo odločiti, saj so plačali tudi začetne stroške, ki jih je sodišče odmerilo na 200.000 tolarjev. Največja skrb zaposlenih je stečajni upravitelj – bojijo se namreč, da bi prišli v roke nekoga, ki bo delal le zase in za tretje osebe. Enega od takšnih so že spoznali. Delavci upajo, da bo tovarno v tečaju prevzel nekdo, ki bo osprejeda postavil skrb za ohranitev čimvečjega števila delovnih mest.

F. K.

Kongres SKEI bo še pred dopusti, na njem bo sodelovalo skoraj tristo delegatov in gostov. Predloge kongresnih listin bodo posebne komisije pripravile že do aprila, da bi sindikatom podjetij in članstvu omogočile, da se o njih izrečejo čimprej. Kongres naj bi po Vodovnikovem mnenju le potrdil v javni razpravi verificirane listine, zlasti program in statut. Za uspeh kongresa bo ključna tudi kadrovska politika SKEI. Ta bo morala dati prednost sindikalizmu, ki se bodo dokazali v boju za ohranitev pravic zaposlenih, ki bodo ogrožene z novo delovnopravno zakonodajo. Velika nevarnost za položaj zaposlenih bo tudi pokojninska reforma. SKEI pa bo težil še k podpisu nove kolektivne pogodbe dejavnosti, sedanja namreč konec leta izteče. SKEI želi še pred tem izpogajati novo, ki po Vodovnikovem mnenju za delavce ne sme biti slabša.

SKEI bo še naprej deloval tudi za združevanje sindikatov, še posebej kovinarskih. Vodovnik meni, da bi o združevanju morali razmišljati tudi drugi sindikati iz sestave ZSSS. Združevanje je potrebno zaradi tega, da bi se sindikati okrepili, s čimer bi bili močnejši tudi navzven – v odnosih z delodajalci in vlado.

Republiški odbor SKEI je že sprejel odločitve o pridružitvi obalnega sindikata kovinarjev. Člani te sindikalne organizacije so odslej pridruženi člani SKEI, v pripravah na kongres pa bodo uredili tudi njihovo polnopravno članstvo.

Kakšne izkušnje imajo delavci z jamstvenim skladom

Boljše nekaj kot nič

Območna organizacija ZSSS za Podravje si je zelo prizadevala, da bi imeli delavci, ki so upravičeni do sredstev iz jamstvenega sklada, pri vlaganju zahtevkov čim manj težav. Tako je denimo dala območni enoti Republiškega zavoda za zaposlovanje, ki sprejema zahtevke delavcev, na razpolago nekaj pisarn v svoji zgradbi v Tomšičevem drevoredu. Poleg tega so se predstavniki Svobodnih sindikatov s predstavniki jamstvenega sklada dogovorili za možnost skupinske obravnave vlog članov sindikata. Za delavce, ki jih v stečajnem postopku zastopa sindikat, to pomeni, da jim ob vložitvi zahtevka za sredstva iz jamstvenega sklada ni potrebno zbrati toliko dokumentacije, kot bi jo morali sicer. Zahtevi morajo priložiti samo sklep o prenehanju delovnega razmerja, davčno številko in številko hranilne knjižnice oziroma tekočega računa, na katerega jim bo jamstveni sklad nakazal sredstva.

Kakšne izkušnje pa imajo z vlaganjem zahtevkov delavci oziroma upravičenci?

Borivoj Radeka: Vloge za sredstva iz jamstvenega sklada ni enostavno vložiti, čeprav so sindikati skupaj z jamstvenim skladom vse skupaj dobro organizirali. Človek, ki ni vaje pisarniškega dela, ima z zbiranjem informacij, pripravljanjem vloge in zbiranjem potrebne dokumentacije veliko dela in skrbi. Kljub temu pa se s plača potruditi. Boljše je, da prizadeti delavci dobimo vsaj nekaj kot nič.

Sam sem delal v podjetju VGP Hidroing, ki je moral leta 1996v stečaj. Podjetje mi na račun neizplačanih plač in odpravnine dolguje nekaj sto tisoč tolarjev, vendar pa vsega od jamstvenega sklada ne bom dobil. Ker sem zaposlen, nisem odvisen samo od tega, kar bom dobil od jamstvenega sklada. V veliko težjem položaju pa so tisti moji bivši sodelavci, ki še vedno niso našli zaposlitve. Nekateri med njimi še za položnice za elektriko nimajo več. Zato bi bilo prav, da bi jamstveni sklad pohitel z delom in upravičencem čim prej izplačal sredstva.

Anton Ivančič: Tudi jaz sem delal v podjetju VGP Hidroing, ki mi dolguje štiri plače in odpravnino. Podjetje mi je od plače odtegovalo tudi kredite, vendar pa obrokov niso plačevali naprej banki. V stečajnem postopku

smo delavci s pomočjo sindikata že vložili terjatve, vendar nam jih stečajni upravitelj ni v celoti priznal. Bivše podjetje, v katerem sem delal 22 let, mi z obrestmi dolguje več kot

350.000 tolarjev. Računam, da bom od jamstvenega sklada dobil od 70 do 80.000 tolarjev. Boljše nekaj kot nič, ali ne? Sicer pa je delo jamstvenega sklada v Mariboru dobro organizirano. Predstavniki sindikata in jamstvenega sklada so ljubeznivi in ti vse pojasnijo, vendar pa to ne spremeni dejstva, da je vlaganje zahtevkov za povprečnega delavca zelo komplicirano. Zakon bi moral biti bolj enostaven.

Rafael Grebenc: Zahtevek za sredstva iz jamstvenega sklada sem vložil, ker mi je mariborski Špedtrans, v katerem sem delal 22 let, po stečaju ostal dolžan odpravnino in še neka-

tere prejemke, do katerih sem bil upravičen. Skupaj z zamudnimi obrestmi pomenijo moje terjatve kar čedno vsoto denarja, vendar pa mi jamstveni sklad vsega ne bo mogel povrniti. Težave sem imel tudi z zbiranjem dokumentacije, saj od stečajnega upravitelja nisem dobil vsega, kar potrebujem. Sicer pa se mi zdi, da bi moral jamstveni sklad poravnati krivico vsem delavcem ne glede na to, ali bodo vložili zahtevek ali ne. Sedaj je vse odvisno od tega, kako je kdo informiran in kako se kdo znajde. Tisti, ki so slabo informirani ali pa ne hodijo radi po pisarnah, bodo ostali brez vsega.

Jože Gorišek: V Špedtransu sem delal 29 let. Ko je šlo podjetje v stečaj, pa sem menda prepozno vložil svoje terjatve v stečajnem postopku, zato nisem dobil iz stečajne mase

niti tolarja. Bivše podjetje mi dolguje zadnjo plačo, odpravnino in še nekatere neizplačane prejemke skupaj z zamudnimi obrestmi. Rok za prijavo terjatev sem zamudil preprosto zato, ker mi ni nihče povedal, do kdaj moram vložiti terjatve. Kako pa naj bi to sam vedel? Nobeden me ni o tem informiral ali mi dal pravnega pouka, tudi takrat ne, ko so nam delili knjižice. Svoje vloge tudi ni odigral moj sindikalni zaupnik. Sedaj pa mi pravijo, da ne morem dobiti nobenih sredstev niti iz jamstvenega sklada, ker nisem vložil terjatev v stečajnem postopku. To ni pravično. Zato sem se že obrnil na varuha človekovih pravic, vendar tudi on ni nič ukrenil. Za svoje pravice se bom še naprej boril, saj menim, da mi je bila storjena huda krivica.

Omeniti velja, da je območna organizacija ZSSS za Podravje preko poslanske skupine Združene liste socialnih demokratov vložila v proceduro v državnem zboru predlog sprememb zakona o jamstvenem skladu. Predlagane spremembe se nanašajo predvsem na poenotenje zneskov izplačil ter na avtomatičen izplačila ne glede na to, ali je delavec terjatve v stečaju ali prisilni poravnavi prijavil ali ne. Če bi bila sprememba sprejeta, bi bilo mogoče popraviti tudi nekatere krivice, o katerih govorijo naši sogovorniki.

T. K.

Maribor bo dobil 47 novih delovnih mest v malem gospodarstvu

Na razpis za pospeševanje malega gospodarstva v mestni občini Maribor, ki sta ga novembra lani skupno pripravila Nova Kreditna banka Maribor in mestna občina, se je odzvalo 13 podjetij in pet samostojnih podjetnikov. Pristojni v Novi kreditni banki Maribor so na osnovi predloženega gospodarskega in investicijskega načrta pred dnevi odobrili kredite v skupni vrednosti 100 milijonov tolarjev desetim podjetjem in petim samostojnim podjetnikom.

Posojila z odplačilnim rokom do pet let z obrestno mero TOM + 6 so namenjena spodbujanju pričetka opravljanja gospodarskih dejavnosti in rasti obstoječe dejavnosti z odpiranjem novih delovnih mest in z usmerjanjem v izvoz. Podjetja in samostojni podjetniki, ki jim je banka odobrila kredit, bodo z vloženi sredstvi še letos odprli 47 novih delovnih mest.

T. K.

V Kranjski Savi so ugotovili, da se je v zadnjih desetih letih bolniška odsotnost začela povečevati, tako da so imeli vsak dan na bolniških po 271 delavcev ali osem odstotkov zaposlenih. Skoraj tri četrtine stroškov zanje je šlo na račun družbe, saj so bile to bolniške, krajše od meseca dni. Lani so se v družbi odločili, da bodo ustvarili pogoje, v katerih ne bi prihajalo do tako velike odsotnosti z dela zaradi bolniških. Ustanovili so projektno ekipo pod vodstvom direktorja Save Medical in storitve Jožeta Copka. Njen cilj: zmanjšanje bolniške odsotnosti v lanskem letu s 6,5 odstotka na 5,5 odstotka ali za več kot 76.500 delovnih ur. V Savi še nimajo podatkov o uspehu akcije, zato smo se z Jožetom Copkom pogovarjali, kako so jo zastavili in kako poteka.

Sava: dolgotrajen proces, a velike koristi

V Kranjski Savi zmanjšujejo bolniške odsotnosti z izboljševanjem delovnega ozračja v družbi in odnosa do dela

»Z bolniškimi se ukvarjamo že dolgo in imamo že vrsto let organizirano svojo obratno ambulanto in preventivne preglede delavcev, zaposlenih na zdravju škodljivih delovnih mestih,« je dejal Jože Copek. »Skrbimo za varstvo pri delu in izboljšanje delovnih pogojev, uvajamo nove tehnološke postopke po ergonomskih načelih, upoštevamo ekološke zahteve. Delavce pošiljamo na preventivne zdravstvene oddihe. Smo pa ne gotovo, da so vsi ti ukrepi premalo in da je treba več časa posvetiti delu z zaposlenimi, izboljšati vzdušje v oddelkih in povečati motivacijo za delo. Svoj delež k zmanjševanju bolniških naj bi prispevali tudi delavci z večjim upoštevanjem navodil za varno in zdravo delo.«

V Savi imajo poleg obratne tudi preventivno ambulanto, v kateri je vsako leto pregledanih kakih 1000 delavcev od 3400, kolikor jih je v Savi zaposlenih. Copek je povedal, da so zaposleni na naprednejših in psihično zahtevnejših delovnih mestih preventivno pregledani vsaj vsaki dve leti, delavci pri najtežjih delih pa vsako leto. Zdravstveno ogrožene pa pošiljajo tudi na preventivne zdravstvene počitnice.

Vzroke za povečevanje bolniške odsotnosti v zadnjih letih so v Savi našli v manjši povprečni starosti zaposlenih kot pred leti. Starejši delavci, ki so znali bolj potrpeti kot mladi, so večinoma odšli. Zadnja leta je delovni tempo hujši kot prej, ko je bilo več zaposlenih. Pomemben povzročitelj bolniških pa so tudi povečani psihični pritiski zaradi slabšanja življenjskih razmer. Psihosomatske bolezni pa se kažejo predvsem v slabem počutju, ki zmanjšuje odpornost proti boleznim.

»Naš projekt je zastavljen tako,

da iščemo predvsem vzroke za povečano bolniško odsotnost,« je dodal Jože Copek. »Statistični podatki o boleznih niso dovolj za ukrepanje, treba se je tudi pogovoriti z zaposlenimi. Zato smo pregledali stanje bolniških iz leta 1996 in vzeli pod drobnogled delavce, ki so bili vsaj štirikrat na bolniški, skupaj pa vsaj mesec dni. Pod drobnogled smo dali 500 do 600 zaposlenih, med nji-

mi pa izbrali 240, s katerimi smo se temeljito pogovorili.«

Pogovori so tekli po metodi intervjuja. Delavcu so vnaprej povedali, da ne gre za ugotavljanje upravičenosti njegove bolniške. Obravnaval ga je tako imenovani zdravniški tim, sestavljen iz lečečega zdravnika (80 odstotkov zaposlenih hodi v tovarniško ambulanto), nadrejenega delavca, socialne delavke, varnostnega in-

Jože Copek:
Zavedamo se, da bo postopek zmanjševanja števila bolniških dolgotrajen proces in da se mu bomo morali posvečati brez predaha. Bomo pa za povračilo od tega dolgo imeli koristi.

Sarajka Marjanac:
Z menoj sta se pogovorila zdravnica obratne ambulante in ortoped iz zdravstvenega doma Kranj ter zaradi okvare hrbtenice predlagala premestitev na lažje delovno mesto. Na novem delovnem mestu delam že dve leti in lani zaradi hrbtenice nisem bila v bolniški.

ženirja, kadrovika in člana sveta delavcev iz enote, iz katere je bil obravnavani delavec. Kadrovik je po pogovoru z oddelkovodjo odločil, kateri od članov zdravniškega tima je najbolj poklican (glede na naravo vzroka bolezni), da pogleda, kaj je z delavcem. Tako so izdelali predlog ukrepa, bodisi spremembo delovnega mesta ali celo spremembo delovnega okolja. Ali pa so poiskali ustrezno ergonomsko rešitev. Pri socialnih problemih je rešitev iskala socialna delavka. S pogovori so ugotovili, da v družbi Sava medsebojni odnosi niso kritični; da delovni pogoji le deloma vplivajo na povečevanje bolniških, zelo pa socialno okolje.

Več kot polovica intervjuvanih delavcev pa je izjavila, da se po končani bolniški ne počutijo zdrave. V Savi so se kajpak vprašali, zakaj in sprejeli nekaj ukrepov. Denimo, delavec po končani bolniški ne more takoj vzeti dopusta. Pri nekaterih diagnozah pa delavca, ki se je vrnil v bolniško, pošljejo na zdravniško komisijo.

»Pri sprejemanju sklepa o ukrepanju na podlagi intervjuja smo upoštevali zahtevo sindikata po pozitivnem odnosu do delavca. Sklep o predlaganem ukrepu je prejel direktor sektorja, ki ga je moral izpeljati,« je dejal Jože Copek. »Med delavci v bolniški je bilo moč najti tudi kakega, ki je bolniško le izkoriščal iz tega ali onega razloga. Takemu smo jasno povedali, da opravičljivega razloga za bolniško pri njem nismo našli, zato bo moral tudi sam kaj narediti v dobro sebi in podjetja. Zavedamo pa se, da bo zmanjševanje obsega bolniških na tak način dolgotrajen proces, vendar se bo izplačal. Z omenjenim projektom skušamo ustvariti boljše splošno vzdušje v družbi in boljši odnos do dela, to pa sta vrednoti, od katerih bomo dolgo imeli korist.«

Pogovarjali smo se tudi s Sarajko Marjanac, eno od intervjuvanih delavk. Sarajka je bila leta 1995 na bolniški tri mesece zaradi okvare hrbtenice. Takrat je delala pri oblaganju dolgih jermenov, kar je bilo zanjo pretežno delo. V Savi je delala 15 let.

»Z menoj sta se pogovarjala tovarniška zdravnica in ortoped iz Zdravstvenega doma Kranj, ki sta predlagala prestavitve na lažje delovno mesto,« je povedala Sarajka. »V našem oddelku je bilo najlažje mesto delovno mesto merilca, pregledovalca in embalarca klinastih jermenov in to delo sem tudi dobila. Tu sem zdaj dve leti in delo je res lažje, hrbtenica manj trpi, sem pa na bolj preprišnem mestu. Vendar zaradi hrbtenice lani sploh nisem bila na bolniški.«

S. J.

Važno je, kaj je v nas

Predsedniki sindikatov podjetij in zavodov s celjskega območja so se prejšnji petek zbrali v Hotelu Celea. Tja jih je povabil sekretar ZSSS tega območja Ladi Kaluža. »Zbrali smo se, da po naporem delu v lanskem letu tudi sproščeno sedemo skupaj, da se tudi tako zahvalim za vaše delo v preteklem letu,« jim je Kaluža povedal za pozdrav. Da je bilo lansko leto res težko, dokazuje 14 stečajev in prisilnih poravnav. Kar 1500 članov je pri območni organizaciji iskalo različne pomoči. »Bolj veselo je bilo takrat, ko smo v družbah in zavodih ustanavljali nove sindikalne organizacije. Uspešni smo bili tudi pri volitvah v svete delavcev. Tudi na izobraževanje sindikalnih zaupnikov nismo pozabili. V letošnjem kongresnem letu moramo biti še uspešnejši.« Tako Kaluža, ki je pozval Rajka Lesjaka, naj predsednikom sindikata spregovori še v imenu sveta ZSSS.

Izobraževanje sindikalnih zaupnikov

Celjska območna organizacija je ta ponedeljek in torek v Zdravilišču Dobrna organizirala seminar za sindikalne zaupnike. Kot nam je povedal Ladi Kaluža, se je vabilu odzvalo skoraj 40 zaupnikov. Seminar je potekal po programu sveta ZSSS, kot oblika temeljnega izobraževanja sindikalnih zaupnikov. Celjska območna organizacija ZSSS bo za zaupnike organizirala še nadaljevalni seminar.

Rajko Lesjak je najprej menil, da je ZSSS skupaj s sindikati dejavnosti in območnimi organizacijami lani dosegla kar nekaj uspehov. Za prvega je navedel podpis splošne kolektivne pogodbe za gospodarske dejavnosti, zlasti zaradi tega, ker je delodajalska stran želela pravice delavcev zelo oklestiti. »Za splošno pogodbo je prišlo še do premika pri pogodbah dejavnosti, ki so zdaj večinoma pod streho. Čeprav smo v sindikatih želeli še več, smo si tudi to, kar je v pogodbah, morali izboriti. Tudi letos se nam obeta zahtevno delo, zlasti vpliv na novi zakon o delovnih razmerjih in pokojninsko

Celjskim sindikalnim zaupnikom so se pridružili še številni funkcionarji z republiške ravni. Tam so bili: Gregor Miklič, Kristina Antolič, Ivan Jurše, Mijo Popovič, Jernej Jeršan, Franjo Kršnik, Srečko Čater, Alojz Terbut, Miloš Mikolič, Jože Gaube, Tone Rozman, Branka Novak, Franc Klepej, Bojan Hribar, Ivan Kramer in Pavle Vrhovc.

reformo. ZSSS je med redkimi organizacijami, ki nasprotujejo predlagani beli knjigi o reformi pokojninskega in invalidskega zavarovanja. Če bo vlada še naprej vztrajala pri podaljšanju starostne dobe in naložbenem stebru, bo ZSSS marca prisiljena organizirati še množičnejši protest kot decembra lani. Če v anketi postaviš napačno vprašanje, je tudi odgovor napačen. Če bi delavke in delavce vprašali, ali želijo delati deset let več, ne bi bil nihče za. »Tako Lesjak, ki je omenil tudi prizadevanje za neokrnjeno soupravljanje, sprejetje zakona o socialnem partnerstvu in izboljšanje pravne varnosti. Prebroditve krize pri izdajanju časopisa Delavska enotnost bo po Lesjakovem mnenju ZSSS pomagala k strnitvi vrst, ki je zaradi izjemno zahtevnih nalog nujno potrebna. »Na vse vas bomo računali, če bomo prisiljeni pokazati še več moči! Ni važno, kaj je za in kaj pred nami, važno je, kaj je v nas,« je Lesjak končal svoj nagovor. **F. K.**

Ladi Kaluža: Lahko se pohvalimo tudi z ustanovitvijo novih sindikalnih organizacij.

Rajko Lesjak: Glavna prednost ZSSS je mreža sindikalnih zaupnikov.

Kam z glavo

Sindikalne zaupnike je v veselo razpoloženje spravila zlasti skupina Alkotest. Iz njihove zakladnice je tudi tale:

Frizerka vpraša stranko: »Kaj želite?« Ta odgovori: »Pranje glave!« Frizerka ustrelji nazaj: »Pri nas peremo le lase, za glavo morate kam drugam!«

Novice iz Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije (ZZZS)

Ukrepi v korist zavarovancev

ZZZS je za državnim proračunom in pokojninsko blagajno tretja največja finančna ustanova v Sloveniji. Letno obrača kar 168 milijard tolarjev. Od njega je odvisno 30.000 zaposlenih v zdravstvu, pa tudi 1.600.000 zavarovancev.

Sedanji upravni odbor ZZZS, ki ima 11 članov, se je konstituiral novembra lani. V njem smo predstavniki delojemalcev (Svobodne sindikate zastopava Sandi Bartol in Lučka Böhm), delodajalcev in vodstva tega zavoda. Upravni odbor je izvršni organ skupščine in ima zato zlasti operativne naloge.

Redne seje upravnega odbora so praviloma enkrat mesečno. Čeprav je dnevni red vedno zelo obsežen, vseeno obravnavamo tudi vprašanja in pobude članov upravnega odbora. **Predstavnika Svobodnih sindikatov vabiva vse zavarovance, naj nama pošljajo predloge in pripombe v zvezi z izvajanjem zdravstvenega zavarovanja, da jih bova lahko uveljavljala na sejah upravnega odbora.**

Na dosedanjih treh sejah upravnega odbora smo obravnavali strategijo izvajanja zdravstvenega zavarovanja v naši državi. Določili smo vsebino

pogodbe s ponudniki zdravstvene kartice, ki bo poskusno uvedena v Posavju. Gre za projekt optične kartice, ki je novost tudi za Evropo. Na kartici ne bodo le identifikacijski podatki zavarovancev, ampak tudi nekateri zdravstveni podatki. Obravnavali smo tudi pogodbeno delo v letošnjem letu.

Za zavarovance je pomembno, da obseg zdravstvenih storitev v letošnjem letu, ki jih bo plačeval Zavod, ne bo manjši kot lani. ZZZS pa si bo prizadeval za zmanjšanje nekaterih stroškov, še posebej za zdravila, izdana na recept. Zanje porabi ZZZS skoraj 20 odstotkov vsega denarja.

Zavod pa bo skušal letos nameniti več denarja za diagnostiko, zdravljenje in rehabilitacijo v ambulantah in tudi na domu. Soočil se bo tudi z organizacijo zdravstvene mreže.

Čeprav ima naša država v primerjavi s številom prebivalcev 17 odstotkov več zdravnikov kot Nemčija, tih na nekaterih območjih primanjkuje. Prav v Ljubljani, kjer jih je največ, je čakalna doba pri specialistih najdaljša.

Nujna medicinska pomoč bo letos zavarovancem zagotovljena, ne glede na to, katerega zdravnika so si izbrali. V ambulantah bodo na vidnih mestih izobešene informacije o pravičah zavarovancev, tudi sezname zdravnikov specialistov, pri katerih bodo objavljene tudi ure, ko sprejemajo bolnike. Novouvedene čakalne knjige pa naj bi zmanjšale čakalne dobe, ki so zdaj med najdaljšimi v svetu in huda ovira za uveljavljanje pravic zavarovancev do zdravstvenega varstva.

Sandi Bartol

kaj delajo

Sindikat poklicnih gasilcev Slovenije Bilanca za lansko leto je pozitivna!

Na razširjeni seji sveta sindikata poklicnih gasilcev smo največ pozornosti namenili pogajanjem o spremembah kolektivne pogodbe za poklicne gasilce. Te je zahtevalo vodstvo Javnega zavoda za zaščitno in požarno reševanje Maribor. Predlog je sindikat zavoda zavrnil in pripravil alternativnega. Vse kaže, da bo ta pogodba rešena za vse druge, saj so se zanjo zanimali vsi direktorji gasilskih zavodov. Razdelili smo ga tudi vsem sindikalnim zaupnikom. Dogovorili smo se, da nam v 14 dneh sporočijo svoje pobude in predloge. Dokončni predlog bo pripravila petčlanska skupna pogajalska skupina sindikata in delodajalcev.

Na seji sveta sindikata smo se opredelili, da naj bi zaradi narave naše dejavnosti imeli čim bolj enotne podjetniške kolektivne pogodbe. Pogajanja o kolektivni pogodbi za gasilce v Mariboru so se praktično že začela, naslednja bodo v Novem mestu. Tam so sicer začeli pripravljati pravilnik o plačah, sindikat pa bo vztrajal pri sprejetju kolektivne pogodbe, saj je zanjo podlaga v zakonu.

Na seji sveta smo obravnavali informacijo o pogajanjih z vlado o varčevalnih ukrepih. Predstavili smo tudi zahteve sindikata in sprejete spremembe in aneks h kolektivni pogodbi za negospodarstvo. Člani sveta so se strinjali, da smo sindikati negospodarstva uspeli ohraniti institut kolektivnih pogajanj in ublažili predvideno zmanjšanje pravic zaposlenih v teh dejavnostih.

Pri obravnavi poročila o delu sindikata v preteklem letu smo se posebej dotaknili razreševanja položaja poklicnega gasilstva. Člani sveta so menili, da je vodstvo sindikata zagotavljalo dobro informiranost članstva, skrbelo je tudi za izvajanje kolektivne pogodbe. Kritični pa so bili do slabe udeležbe na sejah organov sindikata, seje so bile namreč prevečkrat komaj sklepne, sindikalni zaupniki niso bili dovolj samoiniciativni. Kritizirali smo tudi organizacije, ki ne spoštujejo sklepov o plačevanju članarine, kar bomo skušali takoj urediti. Najbolj pa nas moti neenotnost organiziranosti gasilcev, saj so organizirani v štirih sindikatih. Nekateri gasilci pa se sploh nikamor ne povezujejo, posamezniki pa so mogoče organizirani v sindikatih drugih dejavnosti.

Miloš Mikolič, sekretar

Sindikat prometa in zvez

Ta četrtek se bodo nadaljevala pogajanja kar o dveh kolektivnih pogodbah: za zaposlene v cestnem gospodarstvu in zaposlene v špedicijski, skladiščni in pretovorni dejavnosti. Pri kolektivni pogodbi za cestno gospodarstvo so pogajalci uskladili vse določbe do tarifnega dela. Pri višini izhodiščnih plač bo sindikat težil k pet odstotkov višjim, kot so določene s splošno kolektivno pogodbo za gospodarske dejavnosti. Takšno izhodišče bo po besedah sekretarke Cvetke Gliha sindikat utemeljeval tako s položajem v tej dejavnosti kot z izhodiščnimi plačami v sorodnih dejavnostih.

H kolektivni pogodbi za špedicijsko, skladiščno in pretovorno dejavnost je sindikat najprej ponudil aneks. Kasneje so delodajalci pripravili še svoj predlog.

Gliha meni, da bo šele po začetku pogajanj za četrtek jasno, ali se bodo pogajali le o aneksu ali kar o celotni pogodbi.

Kolektivna pogodba za cestni potniški promet je skoraj usklajena, pogajalci bodo morali 4. februarja rešiti le vprašanje plač in drugih pravic zaposlenih iz tarifne priloge.

Sindikalna lista

(Temelj je SKP za gospodarstvo)

januar 1998

Prvi del

1. Dnevnice

– cela dnevnic	(nad 12 do vključno 24 ur odsotnosti)	3.500,00
– polovična dnevnic	(nad 8 do 12 ur odsotnosti)	1.750,00
– znižana dnevnic	(od 6 do 8 ur)	1.218,00

2. Kilometrina

(od 5. 9. 1997 dalje)

30,75

3. Ločeno življenje

51.098,00

4. Prenosišče – Povračilo stroškov prenočevanja do višine zneska po predloženem računu, ki ga odobri delodajalec

5. Regres za prehrano

– po SKPGD

(na delovni dan) 517,00

Drugi del

1. Jubilejne nagrade

– po SKPGD (delo pri zadnjem delodajalcu)

– za 10 let	50.532,00
– za 20 let	75.798,00
– za 30 let	101.064,00
	291.398,00

2. Odpravnina pri upokojitvi

3. Solidarnostne pomoči

– po SKPD

– ob smrti delavca	86.419,00
– ob smrti v ožji družini	43.710,00

4. Minimalna plača

5. Zajamčena plača

6. Regres za letni dopust – najmanj

102.000,00

Strokovna služba ZSSS

Pogajanja o kolektivni pogodbi za zaposlene v cestnem tovornem prometu pa so na željo delodajalcev preložena na 17. februar.

F. K.

Zasavje

Pozitivna ocena kolektivne pogodbe za gradbenike

Kot poroča Ciril Urek, sekretar ZSSS v Zasavju, je bila prejšnji teden razširjena seja območnega odbora zasavskih gradbincev. Mijo Popovič in Jernej Jeršan sta člana odbora seznanila z vsebino nove kolektivne pogodbe dejavnosti. Razpravljalci so pokazali največ zanimanja za višino izhodiščnih plač in drugih prejemkov iz tarifne priloge, ureditev letnega dopusta in varstva pri delu. Območni odbor sindikata gradbincev je dosežke pogajalcev ocenil pozitivno. Zavezal se je za pripravo analize razlik med kolektivnimi pogodbami podjetij in novo pogodbo dejavnosti. Ta analiza bo gradbincem pri

uveljavljanju pogodb dejavnosti sindikatu v veliko pomoč.

Novo vodstvo sindikata SGP Zasavje

Zaradi upokojitve Rudija Tomšeta, dosedanjega predsednika sindikata, je izvršni odbor sindikata SGP Zasavje opravil volitve novega vodstva. Na tej seji je sodeloval tudi Ivan Krošelj, direktor delniške družbe SGP Zasavje, ki je za pozitivni dosežek sindikata označil zlasti doseženo stopnjo socialnega partnerstva.

Novi predsednik sindikata je postal Božo Zupanc, tajnik pa Bojan Baš. Rudiju Tomšetu sta se za dolgoletno uspešno delo v sindikatu podjetja in širših oblikah, še posebej pri uveljavitvi soupravljanja in rekreativnih dejavnosti, zahvalila tudi predsednik republiškega odbora sindikata gradbincev Mijo Popovič in sekretar območne organizacije ZSSS Ciril Urek.

Da bi ostal še naprej živahen, želi Tomšetu tudi naše uredništvo.

Izhodiščne plače za trgovsko dejavnost za januar 1998

Cene življenjskih potrebščin so se v decembru 1997 zvišale za 0,6%, zato se na osnovi Zakona o določitvi minimalne plače in načinu usklajevanja plač (Uradni list RS, št.40/97) izhodiščne plače za januar 1998 zvišajo za 0,5% in znašajo:

Tarifni razred

I.	enostavna dela	1,00	52.048
II.	manj enostavna dela	1,10	57.253
III.	srednje zahtevna dela	1,23	64.019
IV.	zahtevna dela	1,37	71.306
V.	bolj zahtevna dela	1,55	80.674
VI.	zelo zahtevna dela	1,85	96.289
VII.	visoko zahtevna dela	2,10	109.301
VIII.	najbolj zahtevna dela	2,50	130.120
IX.	najbolj zahtevna dela	-	-
	najbolj zahtevna dela	3,00	156.144

Izhodiščna bruto plača v SIT za polni delovni čas

Sandi Bartol, sekretar

Renault spoštuje socialni sporazum

Štiri mesece po zaprtju tovarne v Vilvorde (Belgija) Renault spoštuje socialni sporazum, priznava Karel Gacoms, predsednik socialističnega sindikata (FGTB). Zato bo ta sindikat Louisa Schwitzerja, predsednika Renaultove uprave, tožil le za simbolični frank odškodnine. Socialistični sindikat pa je za reševanje spora porabil kar 150 milijonov belgijskih frankov (dobrih sedem milijonov mark). Konfederacija krščanskih sindikatov pa ne bo zahtevala niti simboličnega franka, saj po njenem mnenju Renault spoštuje socialni načrt. Oba sindikata pa podpirata 860 delavcev Renaulta, ki so zoper podjetje vložili zasebne tožbe. Sodna obravnava zoper predsednika uprave francoskega podjetja bo v začetku prihodnjega meseca. Za nespoštovanje zakonitih obveznosti obveščanja delavcev bi ga belgijsko sodišče teoretično lahko obsodilo tudi na zaporno kazen, zagrožena kazen pa znaša milijon belgijskih frankov. Socialni načrt Renaulta je bil za Belgijo velika novost. Zaposleni so namreč za dve leti ohranili status čakajočih na delo iz tehničnih razlogov. Trinajst tednov jim plačo daje država, en teden pa Renault. V tem času bodo zaposlenim organizirali

možnost prekvalifikacije. Zavod za zaposlovanje v tovarniški restavraciji že oglašuje 200 ponudb za delo, prek računalnika pa po vsej Belgiji ponuja kar 10.000 zaposlitev.

Po podatkih obeh sindikatov je od bivših 2925 zaposlenih 1168 je že našlo rešitev, od tega jih je 812 našlo drugo delo, 354 starejših od 50 let je predčasno upokojenih, še 281 starejših od 48 let bo predčasno upokojenih, ko bodo dopolnili 50 let. Nerešenih je še 1466 delavcev, od teh jih bo 111 za leto dni zaposlil Volkswagen.

Socialni sporazum tudi predvideva, da bo Renault do julija 1999 odprl 400 novih delovnih mest. Na razpis za ta mesta se je prijavilo več kot 700 kandidatov. Dejansko bo Renault obdržal vse starejše od 42 let, mlajši od 35 let pa so delo večinoma dobili drugje. Največji problem so torej osebe, stare 35 do 42 let.

Vse kaže, da bodo izkoriščeni tudi poslovnih prostori in zemljišče zaprte Renaultove tovarne v Vilvorde. Na 150.000 kvadratnih metrih tovarniških površin naj bi nastalo vsaj 200 novih delovnih mest. Neuradno pa je slišati, da bo novih delovnih mest dvakrat toliko. (Po Le Mondeu priredil Vladimir Bzovičar)

Trhli argumenti GZS za zmanjšanje števila delavcev v nadzornih svetih

Vodja pravne službe Gospodarske zbornice Slovenije g. Miha Potočnik se je v Delavski enotnosti z dne 22. 1. 1998 odzval na moj članek z gornjim naslovom, ki je bil objavljen v novoletni številki istega časnika, ter ob koncu prispevka zapisal, da "časopisno polemiko o tem vprašanju na tej ravni zaključuje". Vsekakor ga vsaj v tem razumem, saj že v tem prispevku ni navedel niti enega tehtnega argumenta za ta strokovno skrajno nekvilietni izdelek GZS. Iz prispevka veje užaljenost, da si je nekdo upal javno "diskvalificirati sprejeta stališča UO GZS o predlogih za spremembe zakona o sodelovanju delavcev pri upravljanju", čeprav nisem pisal o nobenih stališčih GZS, temveč o uradnem Predlogu sprememb in dopolnitev Zakona o sodelovanju pri upravljanju, ki ga je sprejel UO GZS in podpisal njen predsednik mag. Jožko Čuk.

Za razliko od g. Potočnika bom v svojem odmevu na njegovo polemiko odgovoril na tisto, kar je zapisal, oziroma s čim je "argumentiral" predlog GZS.

Pa pojdemo po vrsti:

1. G. Potočnik se sprašuje, ali res drži moj očitek, da GZS s svojimi predlogi želi ukiniti soupravljanje. Odgovor na zastavljeno vprašanje dajejo naslednji predlogi GZS:

- svet delavcev ima najmanj tri člane, to število se lahko poveča samo v primeru, če je tako dogovorjeno z delodajalcem;

- le v dogovoru z delodajalcem se lahko določa, da posamezni član sveta delavcev opravlja svojo funkcijo tudi s polovičnim delovnim časom;

- delavci imajo lahko svoje predstavnike v nadzornem svetu le v družbah, ki zaposlujejo več kot 50 delavcev, pri čemer njihovo število ne sme presegati ene tretjine članov nadzornega sveta, vendar tudi to velja le v primeru, če je tako določeno v statutu ali družbeni pogodbi;

- le v družbi, ki zaposluje več kot 2000 delavcev, in pod pogojem, da ima uprava več članov, lahko svet delavcev predlaga tistega člana, ki je še posebej zadolžen za kadrovska in zaposlitveno področje.

Delavci imajo po teh predlogih le pravico predlagati, o vsem odloča delodajalec oz. lastniki. Ob dosedaj izkazanem navdušenju delodajalcev do soupravljanja, ni nobena nez-

nanka, na kakšen njihov odziv bi v primeru sprejetja teh predlogov naleteli predlogi delavcev.

2. G. Potočnika je zbudel predlog ministru Ropu, naj razmisli o legitimnosti GZS kot socialnega partnerja, v nadaljevanju pa nas seznanja, da legitimnost GZS temelji na zakonu o GZS, na tem, da je podpisnik nove SKP za gospodarstvo, da je član ekonomsko-socialnega sveta ter da je v predlog zakona o kolektivnih pogodbah že vključen novi člen o tem, vendar je bil zakonodajni postopek ustavljen na predlog sindikatov.

V svojem članku sem ministru Ropu predlagal, naj začne pripravljati zakon, s katerim bomo tudi v Sloveniji po evropskem zgledu uredili reprezentativnost delodajalskih organizacij kot socialnih partnerjev. To zahteva konvencija št. 87 Mednarodne organizacije dela, katere članica je tudi Slovenija. Ta namreč med drugim v 2. členu določa prostovoljnost ustanavljanja in včlanjevanja v delavske in delodajalske organizacije, zakon o GZS, ki ga g. Potočnik uporabi kot podlago za dokazovanje legitimnosti GZS kot socialnega partnerja, pa predpisuje obvezno članstvo v njej. Legitimnost delodajalskih organizacij v razvitem svetu, na katerega nas naši delodajalci tako pogosto opozarjajo, je grajena na zaupanju in prostovoljnem včlanjevanju vanje, ne pa po sili zakona, kot to velja pri nas.

3. G. Potočnik mi očita, da si "neupravičeno lastim pravico, da zmerjam vse pripravjalce, ki so pripravili skrajno nekvilietni izdelek" (raziskovalni projekt), na podlagi katerega so v GZS pripravili spremembe zakona, in med drugim tudi zapiše, da gre v tem primeru za "predloge za izboljšavo zakona".

Pravica slehernega državljana te države do zmerjanja tega in vseh drugih kvalitetnih in nekvilietnih projektov in izdelkov ter njihovih pripravjalcev je zapisana v njeni ustavi, zato je očitek, milo rečeno, neokusen. Sicer pa je strokovnih ocen o "kvaliteti" tega izdelka zmeraj več, zato upam, da jih bodo proučili tudi v GZS in mogoče celo ugotovili, da so tokrat v svoji protidelavski evforiji šli predaleč.

4. Ne dvomim o trditvi g. Potočnika, da "predlogi GZS temeljijo na večinskem stališču številnih članic GZS", popolna manipulacija pa je zapisana v nadaljevanju: "kjer v praksi spoznavajo hibe in prednosti posameznih institutov zakona". Med navedenimi članicami GZS, kjer v praksi spoznavajo hibe zakona, je g. Potočnik navedel tudi Revoz. V Revozu so namreč izvolili svet delavcev le en dan pred sejo UO GZS, na kateri so sprejeli "na praksi temelječe" predloge sprememb zakona (25. 11. 1997), kar pomeni, da g. Potočnik operira z enod-

nevno prakso spoznavanja zakona v tem podjetju. Res je sicer, da je uprava Revoza pripravila svoj predlog sprememb zakona že takrat, ko je zaslutila, da bodo tudi njihovi delavci prej ali slej začeli aktivnosti za izvolitev prvega sveta delavcev, in da je na mnoge načine poskušala doseči, da do soupravljanja pri njih ne bi prišlo, vendar ji to ni uspelo. V Revozu, g. Potočnik, še nimajo prav nobenih izkušenj pri spoznavanju zakona v praksi, imajo pa dobre izkušnje pri poskusu preprečevanja njegovega uresničevanja v praksi in iz takšnih izkušenj in miselnosti ste izhajali tudi v GZS, ko ste pripravljali svoj nekvilietni izdelek.

5. G. Potočnik v svojem zagovoru in argumentiranju predlaganih sprememb zakona ugotavlja, da "pretežni vpliv živega dela deluje kratkoročno, kar je za obstoj in razvoj družb često usodno in je potrebno povečati dolgoročne vzvode, kar v večji meri zagotavlja vpliv kapitala", ter da "za vsako ceno vztrajati na doseženi ravni, pa če tudi propade gospodarska družba, je pač kratkoročno gledanje. Delodajalci morajo skrbeti zlasti za razvoj in poslovanje družb tudi jutri, ne le za polni želodec danes."

Priznati moram, da sem te trditve g. Potočnika prebral večkrat, zmeraj v upanju, da jih nisem prav razumel. Toda motil sem se. Gospodje iz GZS, ali še niste ugotovili, da slovenska podjetja ne propadajo zaradi, kot pravite, polnih delavskih želodcev in njihovih soupravljalških pravic, temveč predvsem zaradi kronične nesposobnosti mnogih menedžerskih ekip (vsa čast izjemam), ki skrbijo prav za to, da si napolnijo želodce danes in jim je prav malo mar, kaj se bo s podjetjem zgodilo jutri. Če je komu v interesu dolgoročno uspešnost in razvoj podjetja, so to prav zagotovo v njem zaposleni delavci, ki jih za razliko od njihovih šefov v primeru njegovega propada čaka le še zavod za zaposlovanje in na njem prijavitelna armada brezposelnih. In prav tem delavcem s predlaganimi spremembami zakona hočete vzeti še tisti majhen vpliv, ki ga imajo na sprejemanje upravljalških odločitev v podjetjih.

6. G. Potočnik se pri argumentiranju predloga za odpravo delavskih predstavnikov v nadzornih svetih podjetij (v terminologiji GZS se temu reče, da imajo delavci lahko svoje predstavnike v nadzornem svetu, vendar le, če tako določa statut in še takrat največ eno tretjino) ponovno sklicuje na direktivo EU. V svojem članku, ki je predmet te polemike, sem navedel, za katero direktivo gre, kakor tudi, da je v njej zapisano, da imajo delavci najmanj tretjino in največ polovico predstavnikov v nadzornem svetu, ter da v Sloveniji ni podjetja, ki bi iz naslova ZSDU imelo v nadzor-

nem svetu več kot polovico delavskih predstavnikov. Predlog GZS je torej v direktnem nasprotju z določili omenjene direktive, ki jo bomo morali zakoniti tudi v nacionalni zakonodaji, če želimo priti v EU. Če se torej GZS oz. njena pravna stroka že sklicuje na evropske norme, bi pričakovali, da jih pozna, če pa jih pozna, je njihovo sklicevanje nanje v tem primeru navadno zavajanje javnosti. Edina sprememba našega zakona, ki jo zahteva ta direktiva, je, da se določba o najmanj polovici delavskih predstavnikov v nadzornem svetu družbe z več kot 1000 zaposlenimi nadomesti z določbo, da je teh predstavnikov polovica, kar pa glede na dejansko stanje v teh podjetjih ne bo zahtevalo prav nobenih sprememb.

Zanimivo pri tem je, da strokovnjaki iz GZS, ki se tako dobro spoznajo na predpise v EU, niso predlagali sprejema zakona, s katerim bi uredili tista vprašanja, ki jih ureja Direktiva EU o evropskem svetu delavcev. Ta direktiva namreč nalaga državam članicam EU, da v nacionalni zakonodaji uredijo način izvolitve in delovanja članov evropskih svetov delavcev v tistih podjetjih, ki so v sestavi multinacionalnih, in pri nas je takšnih kar nekaj. Prav v tem času izvaja Evropska konfederacija sindikatov njihovo usposabljanje v Sloveniji. Med predavatelji so tudi predstavniki delodajalcev na ravni multinacionalnih ter drugi strokovnjaki iz EU in EKS. Če obstaja interes pri GZS, jim lahko omogočimo srečanje z njimi, saj bodo v tem primeru strokovnjaki iz GZS predstavnikom iz Bruslja lahko razložili svoje poglede na harmonizacijo naše zakonodaje z njihovo in jih mogoče tudi prepričali, da so na področju delavske participacije v veliki zmoti in v velikem zaostanku za najnovejšimi predlogi v Sloveniji.

7. G. Potočnik mi očita, da je "podučevanje ministrstva ali GZS, kako naj ravna, da bo prav sindikat, prepotentno". Ne ene ne druge institucije nisem podučeval, kako naj ravna. GZS je že "ravnala", ko je sprejela navedene predloge in predlagala ministrstvu, da jih čimprej predlaga Vladi RS. Le bralcem Delavske enotnosti sem zapisal, da ima minister Tone Rop možnost, da se pridruži v veliki protidelavski ihti sprejetim in strokovno obžalovanjem vrednim predlogom GZS, ali pa predlagateljem sporoči, da so glede na predpise, ki veljajo v EU, s svojimi nazadnjaškimi predlogi zamudili vsaj za 50 let.

Z morebitnimi predlogi in stališči (če bo treba, tudi z drugimi aktivnostmi) bomo v ZSSS seznanili ministrstvo le v primeru, če bodo predlogi GZS postali aktualni. Upam, da takšne potrebe ne bo.

Milan Utroša

Se mariborskemu gospodarstvu zares obetajo boljši časi?

Po nedavnem obisku v Mariboru je minister za gospodarske dejavnosti Metod Dragonja, da se mariborskemu gospodarstvu obetajo boljši časi. Po njegovih besedah so gospodarske težave v mestu že dosegle najnižjo točko, razmere v podjetjih, ki so prebrodila krizo, pa se urejajo. Po ministrovem mnenju bi mariborsko gospodarstvo moralo aktivirati nove programe in začeti odpirati nova delovna mesta.

Metod Dragonja v Mariboru: V novih podjetjih na lokaciji bivšega Tama dela 1484 delavcev

K tako spodbudni oceni gospodarskih razmer v Mariboru so Metoda Dragonjo očitno navedli pogovori, ki jih je imel z mariborskimi gospodarstveniki. Najprej se je na sedežu območne gospodarske zbornice sestal z direktorji večjih podjetij, naslednji dan pa je obiskal Dravske elektrarne, Razvojni center EGS in nova podjetja, ki poslujejo na lokaciji bivšega Tama. Pogovarjal se je tudi z mariborskim županom Alojzom Križmanom in stečajnim upraviteljem Tama Mirkom Žagarjem.

Po končanem obisku v Mariboru je Metod Dragonja na tiskovni konferenci pozitivno ocenil doseženi potek stečajnega postopka za Tam, saj so razčiščeni stari dolgovi podjetja. V zvezi s tem je minister za gospodarske dejavnosti izrazil vse priznanje stečajnemu upravitelju in stečajnemu senatu, ki si prizadevata stečajni postopek izvesti kar se da hitro in s čim manjšimi stroški. Dragonja je pozitivno ocenil tudi dejstvo, da stečajni senat ni popustil pred parcialnimi interesi, pač pa je z imenovanjem enega stečajnega upravitelja za stečajne postopke v delniški družbi in odvisnih družbah zagotovil njihovo racionalno in koordinirano vodenje. Po Dragonjevih besedah bo sedaj potrebno prenesti sredstva za proizvodnjo bivšega Tama na nove nosilce razvoja. Zato bo stečajni upravitelj v kratkem začel prodajati premoženje Tama v stečaju. Najprej bo poskušal prodati vse premoženje in nepremično premoženje bivšega giganta v celoti, k nakupu pa bodo povabili tudi nekatere pomembne proizvajalce s področja avtomobilske industrije. Ministrstvo za gospodarske dejavnosti si bo prizadevalo, da bi celoten kompleks bivšega Tama vključilo v posebno ekonomsko oziroma brezcarinsko cono, v kateri bo država z raznimi olajšavami spodbujala poslovanje in odpiranje novih delovnih mest. Zakon, ki bo omogočal oblikovanje takšnih con, je že v proceduri.

Metod Dragonja je pozitivno oce-

nil tudi poslovanje družb, ki poslujejo na lokaciji bivšega Tama in so jih ustanovili tik pred stečajem. Omenjene družbe imajo od Tama v stečaju v najemu proizvodne prostore in sredstva. Od 13 podjetij, ki jih je ustanovil Sklad Republike Slovenije za razvoj, jih je pet že privatiziranih, osem pa jih je v lasti Slovenske razvojne družbe. V vseh omenjenih družbah je zaposlenih skupno 1484 delavcev, od tega 80 odstotkov za nedoločen čas. Po ministrovih besedah nova podjetja ob naporih Slovenske razvojne družbe dosegajo pričakovane rezultate. Osem podjetij, ki so v lasti Slovenske razvojne družbe, je v minulemu letu doseglo več kot 70 milijonov mark realizacije, letos pa nameravajo obseg poslovanja povečati še za 20 odstotkov. Po Dragonjevi oceni so omenjena podjetja, ki proizvajajo komponente za avtomobilsko industrijo, programsko stabilna, finančno pa še dokaj šibka. Zato bo v kratkem potrebno najti odgovore na vprašanja, kako na nova podjetja prenesti lastnino, kako posodobiti proizvodnjo in v kolikšni meri nova podjetja še lahko računajo na pomoč države. Prav tako bi bilo izjemno koristno, če bi nova podjetja na lokaciji bivšega Tama pritegnila k poslovnemu sodelovanju kakšnega od pomembnih strateških partnerjev.

Za 16 stečajnih postopkov v Tamu en stečajni upravitelj

Potem ko je višje sodišče razveljavilo sklep okrožnega sodišča v Mariboru o združitvi stečajnih postopkov za delniško družbo Tam in 15 odvisnih družb v en stečajni postopek, o čemer smo že poročali, je pred dnevi zadevo ponovno obravnaval stečajni senat okrožnega sodišča. Člani stečajnega senata so razrešili dosedanje stečajne upravitelje v 15 hčerinskih družbah in na njihovo mesto imenovali stečajnega upravitelja delniške družbe Tam Mirka Žagarja. Za to, da bo vseh 16 stečajnih postopkov vodil isti stečajni upravitelj, so se člani stečajnega senata odločili zato, da bi odpravili nepotrebne zaplete ter pospešili in pocenili stečajni postopek, kar vse je v prid upnikov. "Stečajni senat je trdnega mnenja, da bi vztrajanje pri različnih stečajnih upraviteljih vodilo le k daljšim postopkom, na desetine milijonov tolarjev višjim stroškom in končnemu učinku, ki ne bi bil niti enak ničli, temveč bi imel predznak minus," so zapisali v obrazložitvi sklepa. Sklep stečajnega senata je ob svojem obisku v Mariboru pozdravil tudi minister za gospodarske dejavnosti Metod Dragonja.

Vodstvo Dravskih elektrarn je Metoda Dragonjo temeljito seznanilo s potekom prenove elektrarn na Dravi. Gre za eno največjih slovenskih investicij v teku, ki jo ob poročstvu države kreditira mednarodna banka za razvoj. Dela ne potekajo po predvidenih rokih, ker je Litostroj zamudil z dobavami turbin. Vendar so probleme rešili tako, da je projekt prenove uresničen že 60-odstotno.

1100 delavcem, pomagala, kolikor je bilo v njeni moči. Pri nadaljnjem razvoju pa se bo morala Mariborska livarna nasloniti predvsem na lastne sile. Minister za gospodarske dejavnosti ocenjuje, da so se razmere začele konsolidirati tudi v številnih drugih mariborskih podjetjih, ki so zmogla prebroditi krizo. To velja še zlasti za Metalno in koncern TVT ter še nekatera manjša podjetja. Izjema je le MTT-Tovarna tkanin Melje, kjer se še vedno srečujejo z resnimi težavami. Ministrstvo bo skupaj s Slovensko razvojno družbo proučilo razmere v tej tekstilni tovarni in pripravilo ustrezne predloge ter ukrepe. Nekatera podjetja, ki so prebrodila krizo, ta čas najbolj bremenijo stare obveznosti do države, vendar ministrstvo že pripravlja rešitve tudi za to vprašanje. V nekaterih podjetjih, kjer se je v zadnjih letih

Slabše zares ne more več biti

O tem, kaj meni o optimistični oceni Metoda Dragonje, da je kriza v mariborskem gospodarstvu že dosegla najnižjo točko in da pričakuje gospodarsko rast, smo povprašali sekretarko območne organizacije ZSSS v Podravju **Vekoslavo Krašovec**.

"Na neki način ima Dragonja prav, saj huje, kot je v Mariboru, ne more več biti. Vendar pa je sedaj temeljno vprašanje, kako dolgo bo trajal izhod iz krize, v kateri smeri bo šel razvoj in kakšne posledice bo Maribor občutil zaradi tega. Dejstvo je, da vlada nima jasne strategije gospodarskega razvoja na tem koncu Slovenije. Glede na to, da je v Mariboru velika koncentracija industrijskih delavcev, mesto potrebuje moderno in tehnološko visoko razvito industrijo, saj samo s storitvenimi dejavnostmi ne more preživeti. Ravno strategije industrijskega razvoja pa nimamo," je dejala Krašovčeva.

Dragonja pričakuje, da bo poleg uspešno poslovala tudi Mariborska livarna, ki ji je država pomagala pri kadrovske sanaciji, s poročtvu, s subvencioniranjem obrestnih mer in na druge načine. Država je temu mariborskemu kovinskopredelovalnemu podjetju, ki daje delo in kruh

število zaposlenih več kot preplovalo, danes dejansko ne morejo plačati državi starih dolgov, ki so nastala iz naslova neplačanih prispevkov od osebnih dohodkov.

V Mariboru pripravljajo tudi nekaj velikih investicij v gospodarsko infrastrukturo. Med drugim nameravajo kmalu začeti graditi novo poslovno cono, v kateri bo tudi novo mariborsko sejmišče. Prav tako bodo verjetno v kratkem začeli graditi regijski center za predelavo odpadkov. O teh in še nekaterih drugih načrtih je Metoda Dragonjo podrobneje informiral mariborski župan Alojz Križman. Dragonja je zagotovil, da bo pri izvedbi omenjenih programov Mariboru pomagala tudi država, saj pogovori o tem tečejo že od decembra leta 1996. Del sredstev za omenjene projekte bo v proračunu za letošnje leto zagotovilo v okviru svojih sredstev ministrstvo za gospodarstvo. Na tem ministru pričakujejo, da bo del sredstev zagotovilo tudi ministrstvo za malo gospodarstvo.

T. K.

Grozi pomurskemu gospodarstvu nov val stečajev?

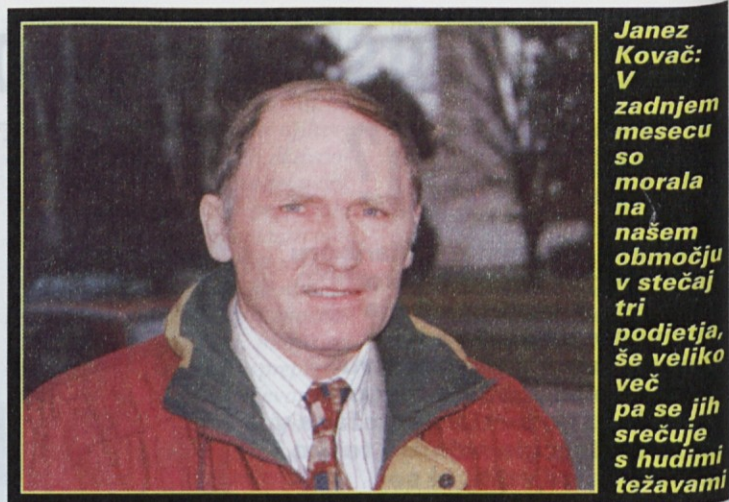
V zadnjem času so se gospodarske razmere v nekaterih podjetjih v Pomurju močno poslabšale, kar na svoji koži najbolj občutijo delavci. O problemih, ki trenutno tarejo zaposlene v pomurskem gospodarstvu smo se pogovarjali s sekretarjem tamkajšnje območne organizacije ZSSS Janezom Kovačem.

“V zadnjem mesecu so morala na našem območju v stečaj tri podjetja. To so Blisk-Livarna in proizvodnja iz Murske Sobote, kjer je bilo zaposlenih 32 delavcev, Mizar iz Beltinca, kjer je delalo 26 delavcev in Radenska Sistemi (Tovarna polnilne opreme), ki je dajala delo 160 delavcem,” pojasnjuje Kovač.

Agonija delavcev **Bliska-Livarne in proizvodnje** je trajala praktično že od stečaja matičnega podjetja IMP Blisk leta 1992. Zadnje čase je imelo podjetje vse manj dela in naročil, delavci pa so morali velikokrat čakati na delo. Zadnje, to je julijsko plačo, so prejeli lani oktobra. Podjetje v stečaju jim dolguje neizplačane plače za avgust, september, oktober, november in december ter regres za lanski letni dopust. Po uvedbi stečajnega postopka, ki ga vodi Bojan Žunič, so morali vsi delavci na zavod za zaposlovanje. Nekateri pa bodo dobili delo v podjetju MB-95, ki je proizvodne prostore Bliskove livarne vzelo v najem.

Zasebno podjetje **Mizar Beltinca** je zraslo iz zdravega jedra Graditelja, ki je leta 1993 moral v stečaj. Vendar pa je po kratkotrajni konjunkturi tudi novo podjetje zabredlo v težave. Mizar v stečaju dolguje delavcem neizplačane plače za tri mesece, regres za letni dopust, nadomestilo potnih stroškov, regres za malico in jubilejne nagrade. Nekaterim delavcem je uspelo dvigniti v banki oktobrsko plačo, vendar je banka izplačila po nekaj dneh blokirala, ker podjetje ni zagotovilo obljubljenih prilivov. Sedaj bodo morali tisti, ki so oktobrsko plačo dvignili, v sedmih mesecih banki vrniti. Ob uvedbi stečajnega postopka, ki ga vodi dr. Štefan Ščap, je moralo vseh 26 delavcev v odprto brezposelnost.

Stečaj družbe **Radenske Sistemov** je predlagal nadzorni svet delniške družbe Radenska, saj delničarji niso bili več pripravljene nenehno odvajati dela dobička Radenske za pokrivanje izgube v tej tovarni polnilne opreme. Vendar pa v Raden-

Janez Kovač:
V zadnjem mesecu so morala na našem območju v stečaj tri podjetja, še veliko več pa se jih srečuje s hudimi težavami

ski upajo, da bo skozi stečajni postopek, ki ga vodi Bojan Žunič, tovarni uspelo ohraniti in nadaljevati zdravo proizvodnjo. V tem primeru bi se lahko na delo vrnila ena polovica od 160 delavcev. Okoli 60 delavcev pa so že našli delo v okviru poslovnega sistema Radenske.

Delavci opozarjajo in stavkajo

“Večje število podjetij na našem območju pa trenutno posluje s skrajnimi težavami. V **Mizarstvu Ljutomer**, kjer je zaposlenih okoli 100 delavcev, so že napovedali stavko zaradi neizplačanih plač. Zaradi tega, ker se niso dobili novembrske plače, je stavko najavilo tudi 230 delavcev murskosoboškega **Agromerkurja**. Zato jih je vodstvo podjetja poklicalo na nadurno delo v nedeljo. V tem podjetju razmišljajo tudi o tem, da bi odpustili 80 trajno presežnih delavcev,” pojasnjuje Janez Kovač. Delavci **Dekor Kovinarstva** pa so

zadnje plačo dobili junija lani. Ko se je leta 1996 začela agonija v podjetju, je bilo v njem zaposlenih 16 delavcev, sedaj pa jih je samo še šest. Podjetje, ki je prezadolženo, ni imelo niti dovolj denarja niti za uvedbo stečajnega postopka. Pred nedavnim je podjetje, ki je bilo doslej v lasti Slovenske razvojne družbe, odkupila Pomurska investicijska družba, ki za Dekor Kovinarstvo išče novega kupca.

“Nezadovoljni so tudi delavci **Cestnega podjetja**, ker dobivajo plače z zamiki,” pravi Kovač. Vodstvo podjetja za svoje težave dolži državo, ki je prepozno sprejela proračun. Delavci pa so kritični tudi do menedžerjev, češ da prepočasi rešujejo probleme.

Določene težave imajo tudi v podjetju **IMO iz Murske Sobote**, ki zaposluje 30 ljudi, saj terenskim delavcem ne izplačujejo terenskega dodatka.

V zelo hude težave je zabredlo tudi **Sadjarstvo in drevosničarstvo Gorričko**, kjer je zaposlenih 26 delavcev. Ko se je **KZ Pomurka** preoblikovala v 7 kmetijskih zadrug in tri družbe z omejeno odgovornostjo, so zaposlene prerazporedili v nove zadruge in podjetja, premoženja bivše enotne zadruge pa niso uspeli razdeliti. Ker nimajo svoje lastnine, imajo sedaj večina novih zadrug in podjetij velike težave. Sindikat v **KZ Panonki** je na ta problem pravočasno opozarjal, vendar brez uspeha.

“Z likvidnostnimi in drugimi težavami se v Pomurju srečujejo še številna druga, zlasti manjša podjetja,” pravi Janez Kovač. “Naša območna organizacija ZSSS skupaj z območnimi odbori sindikatov dejavnosti pomaga sindikatom v podjetjih in članom v borbi za njihove pravice ter pri premagovanju težav. Članom ZSSS, ki so zaradi stečajev izgubili delo in zaposlitev, pa naša služba pravne pomoči pomaga vlagati terjatve v stečajnem potopku.”

“Nad trenutnimi razmerami v pomurskem gospodarstvu bi se morali temeljito zamisliti odgovorni v gospodarstvu in v vladi, sicer se lahko v Pomurju sproži plaz stečajev, ki ga bo težko zaustaviti,” opozarja Janez Kovač.

Sadjarstvo – možnost za številne delavce na podeželju

Gospodarsko interesno združenje za sadjarstvo je pred dnevi v Mariboru pripravilo posvetovanje o pripravah slovenskih sadjarjev in industrije predelave sadja na vstop Slovenije v Evropsko unijo. Na posvetu je poleg sadjarjev, predstavnikov predelovalne industrije ter sadjarskih strokovnjakov iz vse Slovenije sodeloval tudi minister za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano **Ciril Smrkolj**.

Uvodoma je **dr. Slavko Tojnk** opozoril na ekonomsko-socialni vidik pridelave sadja. Sadjarstvo v Sloveniji lahko daje delo in kruh velikemu številu delavcev na demografsko najbolj ogroženih območjih, mnogim pa lahko prestavlja dodaten vir dohodkov.

Slovenija ima po besedah dr. Tojnke izjemne naravne možnosti za razvoj sadjarstva. Kljub temu, da je za sadovnjake namenjenih le 0,6 odstotka kmetijskih zemljišč v državi, sadjarstvo ustvarja 4,5 odstotka družbenega bruto proizvoda. S strokovnim delom bi glede na ugodne klimatske razmere lahko sadjarji v Sloveniji na hektar proizvedli tudi 50 in več ton jabolok. V tem primeru bi bili na tujih trgih konkurenčnejši, izboljšala bi se tudi ekonomičnost pridelave sadja.

Strategijo pristopa slovenskih sadjarjev in industrije predelave sadja v EU je predstavil direktor Gospodarskega interesnega združenja za sadjarstvo **Milko Krajnc**. Poleg nalog, ki jih bodo sadjarji uresničili sami, vsebuja strategija tudi predloge ukrepov, ki bi jih morala sprejeti država.

Franco Rovere, direktor Mercator Slosada, se je zavezal za oblikovanje rizičnih skladov, ki bi pridelovalcem sadja pomagali preživeti tudi v časih recesije oziroma ob naravnih ujmah.

Minister za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano **Ciril Smrkolj** je opozoril, da znajo slovenski sadjarji pridelati jabolka vrhunske kvalitete, manjkajo pa jim ustrezne hladilnice, sortirni stroji, blagovne znamke, marketing in propaganda. Po Smrkoljevih besedah je rak rana vsega našega kmetijstva, pa tudi sadjarstva, slaba organiziranost, zlasti na področju marketinga in trženja. Zato na ministrstvu že razmišljajo o ustanovitvi državne agencije za trženje kmetijskih proizvodov.

Smrkolj je sadjarjem zagotovil, da bodo tudi v letošnjem proračunu zagotovljena sredstva za sofinansiranje obnove nasadov, čeprav sadjarji proračunskih sredstev za ta namen lani niso izkoristili. Ministrstvo podpira in bo še naprej podpiralo tudi gradnjo hladilnic. Z državno pomočjo trenutno v Sloveniji gradijo ali obnavljajo šest hladilnic.

Sadjarje pesti tudi problem velikih škod zaradi toče ali drugih naravnih ujm. Po Smrkoljevih besedah ta problem še ni ustrezno rešen, vendar ministrstvo že pripravlja projekt za ustanovitev vzajemne zavarovalnice. Prav tako bo država sadjarjem pomagala pri postavljanju zaščitnih mrež proti toči, ki jih sadjarji v tujini že redno uporabljajo.

T. K.

T. K.

Lep dan na snegu

Kuhalni aparati Gorenja d.d. so tudi letos pripravili športne igre, ki se jih je udeležilo nad 60 udeležencev. Najbolj vneti smučarji so tekmovali v veleslalomu na dokaj strmi in poledeneli progi na Ostruščici na Rogli, za vse udeležence pa so bile igre na snegu. Mešane trojke so se preizkušale v spretnosti, hitrosti in iznajdljivosti. Po snegu in med količki so v avtomobilski zračnici prevažali sotekmovalce, poskusili so se na smučeh za tri tekmovalce, v štafeti so velike smuči porivali v breg, vozili so se tudi na lopati. Zabave je bilo dovolj, a tudi veselja z uspehi in kolajnami v slogu ekologije je bilo veliko.

Hinko Jerčič

Humoreska

“Zdravo, dragi mož!” je prišla prvi delovni dan po novem letu žena iz službe vsa razigrana. “Danes popoldne bi lahko šla skupaj zate kupit novo obleko. V Modni hiši sem videla čudovite. Začela se je januaraska razprodaja. Kaj praviš na to?”

Sprva kar nisem mogel verjeti svojim ušesom. Običajno prihaja žena iz službe čemer-na in se pol ure ne zmeni niti za otroke, kaj šele zame. Možgani so mi začeli delati s polno paro: Le s čim sem si tokrat zaslužil njeno ljubeznivost? Morda sem se ji tako prikupil z dragim parfumom in prekrasno kamejo, ki ji jo je tokrat prinesel dedek Mraz? Verjetno se mi sedaj želi oddolžiti z novo obleko.

Popoldne sem z ženo pod roko ponosno odkorakal v Modno hišo, kjer sva iz družinskega proračuna kupila zame novo obleko. Kakor je dejala žena, sva imela veliko srečo: obleka je bila lepa, za nameček pa še poceni!

Naslednjega dne po službi me je žena še bolj presenetila. “Ne boš verjel. V Stiefelkoenigu imajo razprodajo čevljev. Zate sem videla čudovite. Najboljše je, da jih greva kupiti takoj po kosilu, sicer jih lahko zmanjka.”

Nisem mogel verjeti svojim ušesom. Kako lahko drobna pozornost spremeni odnos žene do moža. Odločil sem se, da bom ženo še večkrat presenetil s kakšnim prijaznim darilcem. Zakaj bi moral čakati do njenega rojstnega dne ali naslednjega novega leta?

Ženi so bili čevlji pri Stiefelkoenigu tako všeč, da sva kupila zame kar dva para naenkrat. Tako mi prihodnje leto ne bo treba

Iz dnevnika delavca Jožeta

Januarske razprodaje

znova skrbeti za zimsko obutev. Poleg tega pa sva imela izjemno srečo, saj sva dobila čevlje tako poceni, da sem na razprodaji v Maximarketu dobil še novo kravato. Res ni najbolj moderna, vendar pa so moji ženi všeč klasične kravate, ki jih lahko človek uporabi za vsako priložnost.

Prav malo je manjkalo, pa bi na razprodaji v Nami dobil še novo bundo, saj so imeli lepe kariraste in poceni. S tem bi bil, kakor je rekla

“Gospa, poskušajte se spomniti, kdo je oče vašega otroka.” je dejal sodnik na razpravi o ugotavljanju očetovstva.
“Gospod sodnik, predstavljajte si, da bi sedli na žago. Kako bi ugotovili, kateri zob vas je urezal?”

Žaga

Nesebičnost

Vsi tisti, ki natolcujejo o poslanski požrešnosti in sebičnosti se krepko motijo, za kar je najlepši dokaz predsednik SDDO, ki je hkrati poslanec SLS ter je že s tem postavil na laž vse tiste, ki svobodne sindikate zmerjajo, da so rdeči. Malo za tem, ko so sindikati neodgovorno in nepatriotsko pred vlado grmeli proti njenemu ignoriranju socialnega partnerstva, proti spremembi pokojninskega sistema in zoper podaljšanje delovne dobe, je po globokem in treznem premisleku glasoval za vladni predlog o obdavčenju regresa in povračil v zvezi z delom, z veljavnostjo za nazaj. Možno je s tem pokazal svojo pokončnost in smisel za stvarnost ter ni podlegel pritiskom z ulice.

Kakšnim pritiskom je izpostavljen dokazuje tudi to, da je zaradi stresa za celo lansko leto pozabil plačati sindikalno članarino. Hkrati s tem pa je to tudi posreden dokaz njegovega smisla za varčevanje, saj je jasno, da sindikati z denarjem slabo gospodarijo in ga zafračkajo za raznorazne nepotrebne neumnosti. Pa še luknjo za predlanski obisk papeža v Postojni, kateri, mimogrede, županuje, bo lažje pokriti.

Vsekakor je takšno ravnanje tudi do drugih sindikatov nadvse pošteno, da ne bi ti pozneje svobodnim očitali, da so pogoltnili vse članstvo, njim pa pustili le drobtinice. Le da mnogi nehvaležneži v ZSSS tega ne znajo ceniti.

Jaka Lopata

žena, odpravljen za celo leto. Žal pa so bunde moje velikosti že pošle. “Z nakupom bunde zate bova morala pač počakati do naslednjega januarja,” je sklenila žena. Iskreno rečeno, sem se kar odahnil, saj mi je bilo že pošteno nerodno, da sem iz družinskega proračuna v enem samem tednu dobil toliko novih stvari.

Zato sem se želel ženi vsaj malce oddolžiti za njeno prijaznost.

“Draga, kaj če bi si še ti na razprodaji kupila kakšen kostim?” sem ljubeznivo povprašal.

“Dragi mož, kaj ti ne pade na pamet?! Le kaj bi rekli tvoji prijatelji, šefi in sodelavci, če bi izvedeli, da ženo oblačiš na razprodajah — da o sosedih niti ne govorimo. Bojim se, da bi popolnoma izgubil ugled. Za svojo najdražjo boš pa že moral malce globlje seči v žep in ji kupiti kakšen kostimček, bluzico, plašček in druge malenkosti v butiku ali pa morda celo v Italiji. Sicer pa ti to sedaj niti ne bo težko, saj sva ta teden, ko sva od glave do pet za dve leti oblekla tebe, zares veliko prihranila, ali ne, dragi?” je zažgolela žena. “Vedno sem vedela, da imam moža, ki da nekaj na svoj ugled!”

turistična
agencija

ATRIS

BORZA SINDIKALNEGATURIZMA

STALNO BORZNO SPOROČILO

ATRIS – BORZA SINDIKALNEGA TURIZMA, Ljubljana, Dalmatinova 4, sprejema ponudbe prostih počitniških možnosti, posreduje proste zmožljivosti, organizira zamenjavo, nakup ali prodajo počitniških objektov, stanovanj, bungalovov, prikolic in drugih možnosti. Pišite nam ali telefonirajte na 061/131-00-33, int. 384, 385, 061/326-982 ali 322-975; naš telefaks je 061/326-982 ali 317-298, žiro račun 50101-601-92077 – Atris. Poslovni čas za stranke vsak delovnik od 9. do 16 ure.

A. POČITNIŠKE ZMOGLJIVOSTI, KI VAM JIH NUDIMO

BOHINJSKO JEZERO: dve alpski počitniški hišici za po 6 oseb – kuhinja, kmečka dnevna soba, 3 spalnice, kopalnica – 100 m od jezera – cena 90 DEM na dan, vikend (od petka do nedelje) 190 DEM, upokojeenci imajo 10-% popust

BOHINJSKA BISTRICA: – počitniški dom, triposteljne sobe, polpenzion 3.600 SIT

POKLJUKA: – počitniški dom MK, dve in štiriposteljni apartmaji, cena 68 oz. 86 DEM dnevno. **PONUDBO PRIPOROČAMO ZLASTI TEKAČEM NA SMUČEH!**

– brunarica MK, dva povezana apartmaja za skupno 8 oseb. Cena za najem celotne brunarice je 135 DEM dnevno

PLANICA: počitniški dom – sobe, etažni TWC, polpenzion 37 DEM dnevno

KANIN: petposteljni apartmaji, 64 DEM na dan

KRVAVEC: štiriposteljni apartmaji z opremljeno kuhinjo, kopalnico in WC, cena 59 DEM na dan + turistična taksa, ki jo poravnate ob prihodu, termini po dogovoru

KRANJSKA GORA: tri-, štiriposteljne sobe, TWC, polpenzion 42 DEM dnevno

ROGLA: apartmajska hiša, apartmaji za 4 do 6 oseb, manjši za 2 do 4 osebe, cena od 85 do 120 DEM, odvisno od sezone in velikosti.

Kmečki dvorec je neposredno na smučipču. Domača ponudba Pohorja pa je le dopolnitev prijetnim večerom. Atris ponudbo priporoča

ČATEŽ: hišice za 5 oseb, bogata oprema, cena 80 DEM dnevno

PTUJSKE TOPLICE: apartma za 2-5 oseb. Cena od 95 do 110 DEM. Končno čiščenje 37 DEM

MORAVSKE TOPLICE: dve-, tri- in štiriposteljne sobe, TWC, polpenzion 35 DEM dnevno/osebo

POREČ – hotel Neptun: polpenzion 41 DEM

PIRAN: dvo- in štiriposteljni apartmaji, cena 69 oziroma 85 DEM dnevno

NOVIGRAD: trisobno stanovanje, 55 DEM dnevno

BARBARIGA: enosobno stanovanje za 4 osebe, 45 DEM dnevno

RAB: ponudba za upokojeence – vsako soboto avtobusni prevoz, 7 polnih penzionov, hotel

AVSTRIJA – BAD-KLEINKIRCHEIM: apart-

maji za 4 osebe, cena 9.330 ATS, za 6 oseb pa 11.860 ATS

ITALIJA: – FALCADE: apartmaji za 4 osebe po 10. januarju, cena 683.00 ITL

– PADOVA: 350 DEM

B. SINDIKALNI IZLETI

Sindikalne organizacije ali kar tako oblikovane skupine vabimo, naj nam posredujejo svoje želje za družabni ali strokovni izlet ali potovanje po domačih krajih ali v tujino. Možnost plačila v 3 obrokih.

Sindikalni izlet v POSOČJE: – Kobarid, kosilo na rečni ladji, ogled Vipavske kleti – zabavni večer

BARCELONA: – štiridnevni izlet (od četrta do nedelje), letalski prevoz in nočitve s zajtrkom. Termin 26. 2. in 26. 3. 1998. Cena samo 540 DEM, doplačila za organizirane ogledne po individualni želji skupine – možni trije obroki

Enodnevni izlet po VIPAVSKI DOLINI: – malica, kosilo, ogled vinske kleti in degustacija vin

IDRIJA: – enodnevni izlet v Antonijev rov rudnika živega srebra

BELA KRAJINA: – obisk vinske kleti in ogled domačih obrti in sprostitev na kmetiji

RIM: – štiridnevni izlet (avtobus, letalo), bivanje v dvoposteljnih sobah z zajtrkom, ogledi z doplačili vstopnin. Cena 495 DEM

C. REZERVACIJE AVIJSKIH ALI LADIJSKIH VOZOVNIC

D. POSEBNA POSLOVNA POTOVANJA

Organiziramo ob pripravi vašega osebnega programa.

E. SEJMI

PARIZ: – SIA, mednarodni kmetijski sejem, od 1. do 8. marca, odhod 2. marca, tri dni, cena 1.100 DEM

AMSTERDAM: – INTERTRAFFIC, sejem prometne signalizacije in varnost, prometni inženiring, od 10. do 13. marca, 4 dni, 1.100 DEM

ŽENEVA: – AVTOSALON, avtomobilska razstava, od 5. do 15. marca, enodnevni program s posebnim letalom, odhod 10. 3., cena 515 DEM

HANNOVER: – CEBIT, največji računalniški sejem, od 15. do 19. marca, cena za enodnevni ogled je 595 DEM, 4 dni 1290 DEM

BARCELONA: – EXPODIDACTA, sejem učil, 4 dnevni ogled sejma in glavnega mesta Katalonije, odhod 19.,+ marca, cena 599 DEM

MÜNCHEN: – BAUMA 98, sejem gradbeništva, od 30. marca do 5. aprila, programi 2 ali 3 dni, cena 265 oz. 435 DEM

F. RAZPISANA POTOVANJA

NEW YORK: – pet dni za 870 USD, odhod v marcu 1998; **LONDON:** – štiri dni za 340 brit. funtov, odhod v marcu 1998.

G. ZAMENJAVA ALI PRODAJA POČITNIŠKE ZMOGLJIVOSTI

Enosobno stanovanje za 5 oseb na otoku Pagu zamenjamo za ustrezno enoto v slovenskih zdraviliščih. Možna je tudi medsebojna zamenjava posameznih terminov. Pokličite ATRIS

Počitniško enoto v Čatežu prodamo

ATRIS je povsod, kjerkoli ste.

Metod Zalar, direktor borze

ODMEVI

Ali sodniki smejo delodajalce učiti, kako naj odpuščajo delavce

Spoštovani Rajko Lesjak, prejeli smo vaš dopis z dne 7. 12. 1997, v katerem opozarjate na priročnik "Nekoga moram odpustiti", ki ga je spisala ga. Marta Klampfer, sodnica Višjega delovnega in socialnega sodišča v Ljubljani. Poudarjate, da so po ustavi in zakonih sodniki dolžni svoje delo opravljati nepristransko. Če pa preko priročnika močnejši stranki svetujejo, kako naj ravna, je zelo verjetno, da pri razsojanju ne bodo nepristranski. Menite, da je mogoče celo domnevati, da bo avtorica v delovnem sporu razsodi-

la v korist tistega, ki je kupil njen priročnik in upošteval njen nasvet.

Pravica do sodnega varstva vsebuje pravico do neodvisnega in nepristranskega sodišča. Sodniško funkcijo opravljajo sodniki, kiso pri tem neodvisni, ter vezani (zgolj) na ustavo in zakon. Sodnik mora vzbujati zaupanje javnosti, še posebno strank v sodnih postopkih. Ne sme sprejeti nobenega dela, ki bi vzbujalo vtis, da pri opravljanju svoje službe ni nepristranski. Sodnik mora biti nepristranski, torej neodvisen v razmerju do strank v postopku. Pri tem ni dovolj le nepristranskost v samem odločanju, sodnik mora tudi pri obravnavanju in sploh v stikih s strankama dajati videz nepristranskosti. Storit ne sme ničesar, kar bi kateri od strank lahko vzbudilo nezaupanje oziroma sum o nepristranskosti.

Glede dejavnosti, ki jih sodnik sme opravljati poleg sodniške funkcije, zakon o sodniški službi (Uradni list RS št. 19/94 in 8/96) dovoljuje pedagoška, znanstvena, publicistična, raziskovalna in druga podobna dela v pravni

stroki, če s tem ni ovirano opravljanje sodniške službe.

Višja sodnica ga. Marta Klampfer svoj prispevek v knjigi "Nekoga moram odpustiti" uvede s pričakovanjem, "da bo priročnik delodajalcem v pomoč, delavcem pa v pojasnilo, kakšne pravice jim gredo, ko delodajalec poseže z odločbo o prenehanju delovnega razmerja v njihov delovnopравни status". Gradivo knjige, ki ga je prispevala sodnica na korekten in strokovno neoporečen način prikazuje in pojasnjuje problematiko prenehanja delovnega razmerja z vidika veljavne zakonodaje. Prav tako ne gre spregledati na platnicah knjige poudarjenega namena založnika, da naj ta priročnik delodajalcem pomaga poiskati primerne rešitve, zlasti pa omogoči sprejeti zakonite odločitve, delavcem pa pojasni njihove pravice. Pri tem velja poudariti, da je prenehanje delovnega razmerja realnost v vsakdanjem življenju, i se mu ni moč izogniti. V interesu obeh strank razmerja, tudi delavca kot ekonomsko šibkejše stranke, pa je, da so pravila igre

jasna in znana ter da postopek poteka v skladu z veljavnimi predpisi. V tej luči lahko tekst, ki ga je za knjigo prispevala sodnica, ocenimo kot koristen, saj tudi delojemalcu omogoča, da se seznanj s pravicami v postopku prenehanja delovnega razmerja. Morala lahko knjiga celo prispeva k večji uveljavitvi zakonitosti pri prenehanju delovnega razmerja, saj gre za področje, ki je žal v praksi podvrženo mnogim nepravilnostim in celo zlorabam na škodo delojemalcev.

Vloženo pobudo povezuje z očitkom, da je sodnica, ki je avtorica drugega dela knjige, s svojim prispevkom ogrozila neodvisnost sodniške funkcije. Predlagamo, da nam natančneje navedete, kateri del njenega prispevka oziroma knjige ocenjujete kot takšen, da bi bilo moč sklepati, da se avtorica neobjektivno postavlja na stran delodajalcev ter tako s svojim stališčem ogroža načelo sodnikove neodvisnosti.

S spoštovanjem,

Ivan Bizjak,
varuh človekovih pravic

Sindikat delavcev gradbenih dejavnosti

ŠIG 98 - razpis

Delavci vodarji v družbah PUV in NIVO praznujemo 40 let svojega delovanja. Dogodek smo želeli obeležiti tudi z nekaterimi športnimi prireditvami. Veseli smo, da nam je komisija za šport in rekreacijo pri SDGD v ta namen zaupala v organizacijo

jubilejne 35. zimske športne igre gradbincev Slovenije, v soboto, 28. 2. 1998 na Rogli

PRAVILA TEKMOVANJA:

Urnik:		
10.00	veleslalom (1 tek) na progi Ostruščica III - Jasa	
13.00	smučarski tek (2 km) na tekaški stezi Rogla	
17.00	razglasitev rezultatov v hotelu Dobra va v Zrečah	
18.00	pogostitev in zabava s plesom	

Tekmovalne panoge:

Veleslalom in smučarski teki za ženske in moške

Kategorije:

Ženske:	A	do 30 let	1968 in mlajše
	B	30 - 40 let	1967 - 1958
	C	40 - 50 let	1957 - 1948
	D	50 - 60 let	1947 - 1938
	E	nad 60 let	1937 in starejše
Moški:	A	do 30 let	1968 in mlajši
	B	30 - 40 let	1967 - 1958
	C	40 - 50 let	1957 - 1948
	D	50 - 60 let	1947 - 1938
	E	nad 60 let	1937 in starejši

Način tekmovanja:

V obeh panogah se tekmovanja pričnejo z žensko kategorijo E, sledijo kategorije D, C, B in A, nato tekmujejo moški v kategorijah E, D, C, B in A.

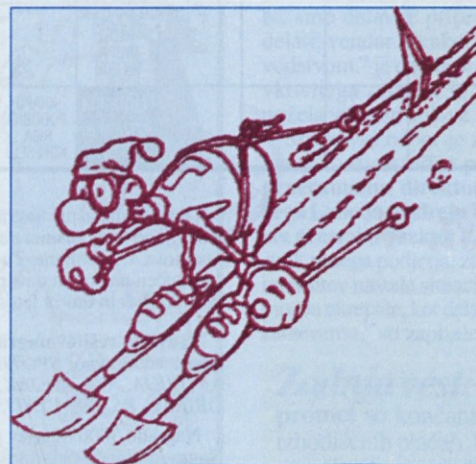
V vsaki kategoriji lahko tekmuje neomejeno število tekmovalcev, minimalno pa jih mora biti

prijavljenih vsaj pet. V kolikor zaradi premalo prijavljenih posamezna kategorija odpade, prijavitelji tekmovalci tekmujejo v naslednji nižji (ali višji) kategoriji.

Tekmuje se posamezno in ekipno (moški in ženske skupaj). Za ekipni vrstni red se upošteva najbolje uvrščeni tekmovalci iz posamezne kategorije v obeh panogah, vrstni red se določi s seštevkom interpolacijskih točk (od 100 do 1). V slučaju enakega števila točk je boljša tista ekipa, ki ima več prvih (drugih itd.) mest.

Druge propozicije:

Vsi tekmovalci tekmujejo na lastno odgovornost.

Tekmuje se po pravilih SZS in določilih tega razpisa.

Ogled proge bo možen od 9.30 ure dalje, z obeh strani (od spodaj in od zgoraj). Pri tem morajo imeti tekmovalci na sebi dobro vidno štartno številko.

Pred tekmovanjem je vožnja po progi (med vratci) prepovedana. Morebitni kršilci tega določila bodo diskvalificirani.

Častno razsodišče:

Vse morebitne spore v zvezi s tekmovanjem rešuje častno razsodišče takoj po končanem tekmovanju v posamezni panogi. Vodja ekipe lahko v 15 minutah po zaključku tekmovanja posreduje pritožbo izključno vodji tekme in s plačilom kavicije 5000 SIT.

Častno razsodišče sestavljajo:

- predsednik komisije za šport SDGD	Rudi Tomše
- član organizatorja	Zdenko Zupančič
- vodja tekme izvajalca	Janko Cesar

Prijave:

Prijave pošljite na naslov:
Sindikat PUV in NIVO Celje,
Lava 11, 3000 CELJE
najkasneje do 18. 2. 1998.

Posamezne spremembe lahko vodje ekip javijo po telefonu ali fax-u (063) 451-451 še do 26. 2. 1998 do 12.00 ure.

Kasnejših sprememb pri izdelavi štartne liste ne bomo mogli več upoštevati.

Prijavi priložite potrjeno kopijo virmanskega nakazila prijavnine.

Prijavnina:

Štartnina za posameznega tekmovalca v posamezni panogi znaša 1500 SIT. Znesek nakažite na žiro račun:

Sindikat PUV in NIVO
za ŠIG 98
50700-678-61096

Vse druge informacije dobite pri vodji tekmovanja ali pri predsedniku organizacijskega odbora (Mojč Cvahte, Alenka Klincov) po telefonu 063/451-451.

